

కార్మిక లోకం

సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 10 • దేశంబరు, 1984 • వెల : 75 పైసలు • సంచిక - 12

పర్సా విజయానికి అన్నివిధాలాకదలండి

సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ అధ్యక్షులు క్లామేడ్ పర్సా సత్యనారాయణ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు అభ్యర్థిగా ఖమ్మం నియోజకవర్గంనుండి పోటీ చేస్తున్నారు రానున్న లోక్ సభ ఎన్నికల్లో.

కాంగ్రెస్ (ఐ) పాలన కార్మిక వర్గానికి కసాయి పాలనగా రూపొందింది. గత ఐదేండ్ల కాలంలో జీవన ప్రమాణాలు తరిగి పోయాయి. కాంగ్రెస్ విధానం ఫలితంగా ఫ్యాక్టరీల మూత, లాకౌట్ల దాడి, రిట్రైమ్మెంట్ భూతం వెన్నంటుతున్నాయి మనలను.

సంపాదకీయ పిలుపు

‘నాసా’, ‘ఎస్సా’ ల వంటి చట్టాలు ‘గొంతుపై కత్తులు’ గా మారాయి.

ఈ ప్రభుత్వ దాడిని ఎదుర్కొనేందుకు నిరంతరం పోరాడ వలసి వస్తున్నది కార్మికవర్గం. ఈ పోరాటానికి లోక్ సభ కార్యకలాపాలలో సహితం మరింత శక్తివంతమైన గొంతులు ప్రతిబింబం కావాలి. వామపక్ష శక్తుల బలం లోక్ సభలో పెరిగితేనే అలాంటి అవకాశం మనకు లభిస్తుంది. అందులో భాగంగానే క్లామేడ్ పర్సా విజయం కార్మికవర్గ విజయంగా మనం భావించాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్మికవర్గం అఖిలభారత కార్మికవర్గ వాణికి తన గొంతును కలపాలి అందుకే క్లామేడ్ పర్సా విజయం సాధించాలి.

క్లామేడ్ పర్సా అనుభవంతో పండిన కార్మిక నాయకుడు. వేతన బానిసత్వం నుండి కార్మిక వర్గానికి శాశ్వత విముక్తి సాధించే,

దుకు శాస్త్రీయ సోషలిజం మార్గమని విశ్వసించిన వ్యక్తి. తన విశ్వాసాలను ఆచరణలో పెట్టేందుకు త్యాగం చేసిన మనిషి. తన వర్గ సోదరులైన రైతాంగం, వ్యవసాయ కార్మికులు తుపాకిపట్టి నైజాంను వ్యతిరేకించిన మహా పోరాటంలో పాల్గొన్న సమర యోధుడు. 4 దశాబాల రాజకీయ జీవితంలో ఐదేళ్ళు జైలు జీవితం, నాలుగేళ్ళు రహస్య (మిగతా 2 వ పేజీలో)

వామపక్ష, ప్రజాతంత్ర, లౌకిక శక్తుల విజయానికి నడం కట్టండి

'స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ ను గెలిపించండి'

స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర స్థాయి గుర్తింపు కొరకు, డివిజన్ స్థాయి గుర్తింపు కొరకు, రాబోవు గుర్తింపు ఎన్నికలలో ఫెడరేషన్ ను బలపరచి గెలిపించవలసిందిగా ఆర్. టి. సి. కార్మికులకు ఫెడరేషన్ గౌరవాధ్యక్షులు శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు, అధ్యక్షులు శ్రీ షేక్ మదార్, ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ ఎస్. చిన్నపరెడ్డి ఒక ప్రకటనలో విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆ ప్రకటన క్రింది విధంగా ఉన్నది.

ఎ. పి. యస్. ఆర్. టి. సి.లో ఏ సంఘానికి గుర్తింపు యివ్వాలనే విషయంపై రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతి ద్వారా ఎన్నికలు జరగబోవుచున్నవి. స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర గుర్తింపు కొరకు, డివిజన్ గుర్తింపు కొరకు స్వతంత్రంగా పోటీచేస్తోంది.

ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ గుర్తింపు సంఘంగానే ఉంటూ వచ్చింది. కాని కార్మికల కోర్కెలు సాధించడంలో నైతేనేమి, సంఘాన్ని ప్రజాతంత్రపద్ధతుల్లో నడపడంలో నైతేనేమి విఫలం గావడంవల్ల 1982 లో జరిగిన ఎన్నికల్లో నేషనల్ మజ్దూర్ యూనియన్ కు మెజార్టీ కార్మికుల మద్దతు లభించింది. మేనేజిమెంటు దానినే గుర్తించింది. కాని దేశంలోని మొత్తం ట్రేడ్ యూనియన్ సంస్థలన్నీ వ్యతిరేకిస్తున్న సూత్రాన్ని - ఉత్పాదక శక్తికి జీతాలను ముడిపెట్టే సూత్రాన్ని - అది

ఆమోదించి మేనేజిమెంటుతో ఒప్పందం చేసుకున్నది. అది అతి ప్రమాదకరమైన ఒప్పందంగా తయారయ్యింది. విపరీతంగా పనిభారం పెరగడం, కార్మికులకు యిబ్బందులు కలిగించే ట్రాన్స్ ఫర్లు మున్నగు అనేక వేధింపుచర్యలు ప్రారంభం కావడం మున్నగు దాడులు ప్రారంభమైనవి. జనరల్ కార్మికోద్యమానికి, ఆర్. టి. సి. కార్మికులను దూరంగా వుంచే ప్రయత్నాలు జరుగుతూ వచ్చినవి. అనేక సందర్భాలలో కార్మికుల పోరాటాలను నీళ్ళు కార్చడం జరిగింది.

ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ కూడా అనేక సందర్భాలలో ఆర్. టి. సి. కార్మికుల పోరాటాలకు నష్టకరంగా వ్యవహరించింది. ఆర్. టి. సి. కార్మికోద్యమ ఐక్యతకు విముఖత ప్రదర్శించింది.

ఫలితంగా ఆర్. టి. సి. కార్మికోద్యమం రెండు శత్రు శిబిరాలుగా తయారయింది. ఈ పరిస్థితిని మార్చి కార్మికోద్యమంలో ఐక్యతను చేకూర్చుటకు, ఐక్య ఉద్యమాల ద్వారానే కార్మికుల హక్కులను సాధించుకొనుటకు స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ కృషిచేస్తూ వచ్చింది. కొన్ని సందర్భాలలో జయప్రదమయ్యిందిగూడా. ఇంకా కనిష్టమైన, విస్తృతమైన ఐక్యతను సాధించటానికి కృషి చేస్తూనే వుంది.

పాత జీతాల ఒప్పందం అయిపోయి 10

నెలలయ్యింది. అయినా కొత్త ఒప్పందానికై ఐక్యంగా కృషి చేయడానికి బదులు మజ్దూర్ యూనియన్ నూ, ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ నూ గుర్తింపుకే ప్రాధాన్యత యిచ్చి పోటీ పడుతూ వున్నవి. మేనేజిమెంటు గత ఒప్పందం కాలంలోనే రూ. 8-1/2 కోట్ల వరకూ మొత్తం జీత భత్యాలలో పెంచగా యిప్పుడు 4-1/2 కోట్ల రూపాయలకన్నా ఎక్కువ పెంచదు అంటున్నది. పని భారాన్ని పెంచే విధానాలను అవలంబిస్తున్నది. కాబట్టి ఈ యాజమాన్యం కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలను ఎదుర్కొని కార్మికుల హక్కులను సంరక్షించుకోవాలి. కోర్కెలను సాధించుకోవాలి. ఇంకా స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ కృషిచేస్తున్నది.

ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమల్లోని కార్మికులతో సమానంగా ఆర్. టి. సి. కార్మికులకు జీత భత్యాలుండాలి.

పని భారాన్ని తగ్గించాలి.

మూకుమ్మడి ట్రాన్స్ ఫర్ల విధానాన్ని మార్చాలి.

కార్మికులపై సాగే కక్ష సాధింపు చర్యలను ఆపాలి.

ఈ ప్రధానమైన కోర్కెలకొరకూ, ఇతర కోర్కెలకొరకూ స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ కృషి చేస్తోంది. కాబట్టి రాష్ట్రస్థాయి గుర్తింపుకొరకు, డివిజన్ స్థాయి గుర్తింపు కొరకు స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ ను బలపర్చి, రాబోవు గుర్తింపు ఎన్నికలలో గెలిపించవలసిందిగా కోరుతున్నాం.

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

జీవితం గడిపారు. బొగ్గుగని కార్మికోద్యమ నిర్మాత. శాసనసభలోనూ తన ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించిన కామ్రేడ్. కష్టజీవుల నిజమైన ప్రతిబింబంగా లోక్ సభలో పనిచేయగల డిట్ట.

వామపక్ష ప్రజా ఉద్యమానికి, బొగ్గుగని కార్మికోద్యమానికి మనరాష్ట్రంలో కేంద్రమైన ఖమ్మం నుండి ఆయన విజయం ఖాయం చేయాలి. కీలకమైన ఈ ఎన్నికల పోరాటంలో మరల సి. పి. ఐ. కష్టజీవుల విజయాన్ని వమ్ము చేయతలపెట్టింది. ఈ ప్రయత్నాన్ని వమ్ము చేయాలి. కామ్రేడ్ పర్నాను గెలిపించాలి.

కామ్రేడ్ పర్నా విజయం ఆంధ్ర కార్మికవర్గ విజయం. కాంగ్రెస్ (ఐ) విధానాలకు ఓటమి. ఆంధ్ర కార్మికోద్యమంలో సైంధవ పాత్రకు చరమాంకం పాడే ఆరంభం.

ఇది కేవలం ఎన్నికల పోరాటం మాత్రమే కాదు, గొప్ప రాజకీయ పోరాటం. శాస్త్రీయ సోషలిస్టు సిద్ధాంతాల విజయానికి సాగే సమరం.

అందుకే మనం ముందుండాలి. విజయ శంఖారావం పూరించాలి.

ఈ యజ్ఞానికి ప్రతి ఒక్కరూ సమిధను అందించాలి. ప్రతి సి. ఐ. టి. యు. సంఘం స్పందించాలి. ప్రతి అభిమాని తాను కదిలి తన చుట్టూవున్న కార్మికవర్గాన్ని కడలించాలి. ఎక్కడిక్కడ ఎవరికి వారే చొరవ చూపాలి.

రాష్ట్రమంతా కదలి విరాళాలు పంపండి. వీలైనంతమంది కార్యకర్తలు ఈ సమరానికి సైనికులై కడలండి !!

కార్మికవర్గ నిర్మాణానికి, ప్రజల సౌభాగ్యానికి
జీవితాన్ని అంకితం చేసిన ధన్యజీవి

క్రామేడ్ అమీర్ హైదర్ ఖాన్

అవి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన కొత్త రోజులు ప్రజాతంత్ర ఉద్యమం పై నూతన పాలకులు అమానుష దాడులు సాగించిన సమయం. ఆ దాడితో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాశనమై పోతుందని, పోయిందని స్వార్థపరులు చంక లెగలేశారు.

1952 ఎన్నికల ఫలితాలు వచ్చాయి. చంకలెగలేసిన వారంతా నిశ్చేష్టులైనారు. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ విజయం వారిని దిగ్భ్రాంత పరచింది. కార్మిక వర్గంపై విరుచుకుపడిన కాంగ్రెస్ ఆంధ్ర, మద్రాస్, కేరళల్లో మట్టి గరిచింది.

అటువంటి బలోపేతమైన కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి దక్షిణ భారతంలో నిర్మాణ పునాదులు వేసిన మహాపురుషుడు క్రామేడ్ అమీర్ హైదర్ ఖాన్.

ఈనాటి పాకిస్తాన్ లోని పంజాబ్ ఆయన జన్మభూమి. జాతీయోద్యమ విప్లవ కారుడుగా ఇంటి నుండి పరారైన అన్నను వెతుకుతూ జనారణ్యంలో పడ్డాడు. బతుకు తెరువు కనిపడలేదు. యాదృచ్ఛికంగా కళాసీ అయినాడు. నిజజీవితపుచేదును ఎదిరించేందుకు - అసంకల్పితంగానే కావచ్చు - తోటివారిని కలిసి సమ్మె చేశాడు. భారతదేశంలో పుట్టినవాడు, నిరక్షర కుష్టిగా బయలు దేరినవాడు, అమెరికామెట్టాడు.

ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరు అయినాడు. పెలెడ్ గా మారాడు. వైమానిక ఇంజనీరుగా రూపొందాడు.

చిన్న సమ్మెతో ప్రారంభించినా, అమెరికాలో జరిగిన వైమానిక విన్యాసాల పోటీలో పాల్గొన్నా, తాను తానుగా, తన స్వంత విశిష్టతతో మొనగాడై నిలిచాడు. ఆయనలో రగిలే అంతరాన్ని ప్రోది చేసి, పెంపొందించి, దోపిడి సమాజానికి దావానలం అయ్యేలా అభివృద్ధి చేసింది మార్క్సిజం. మాస్కోలో మార్క్సిజం అధ్యయనం చేశాడు. బొంబాయిలో సైద్ధాంతిక అభివృద్ధికి, పార్టీ నిర్మాణానికి నడుం కట్టాడు. ప్రభుత్వ కనుగొన్న కార్యకలాపాలు సాగించాడు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంతో సంబంధం కొనసాగించాడు.

భారతదేశంలో పార్టీని నిర్మించడం కీలక కర్తవ్యంగా పెట్టుకున్నాడు. దక్షిణ భారతంలో ఎర్రజెండాను ఎగురవేశాడు.

గాంధేయవాదపు సత్కాగ్రహపు ఎత్తుగడలతో విసిగిన యువకులను సమీకరించి పార్టీ నిర్మాణానికి పునాదులు వేశాడు.

ఆ క్రమంలో ఆయన క్రామేడ్ సుందరయ్యతో సంబంధం తెచ్చుకున్నాడు. ఉద్యమంలోకి ఆహ్వానించాడు. క్రామేడ్ సుందరయ్యలో గల గంభీరతను, మిలిటెన్సీని, వ్యక్తిగత అలవాట్లను, నియమ జీవితాన్ని, క్రమశిక్షణను, ప్రజా ప్రాభవాలను, శక్తి సామర్థ్యాలను గమనించాడు.

తాను జైలులోవున్న కాలంలో క్రామేడ్ సుందరయ్య పార్టీ నిర్మాణానికి చేసిన కృషితో, సాధించిన ఫలితాలతో ఆయన పురికించిపోయివుండాలి. అందుకే తానుకాకుంటే, క్రామేడ్ సుందరయ్య దక్షిణభారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి కేంద్రంలో ప్రాతినిధ్యం వహించాలని వాంఛించాడు. క్రామేడ్ సుందరయ్య దక్షిణభారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాత అయినారు. భారతదేశంలో జరిగిన ప్రథమ చైతన్యయుత వ్యావసాయక సాయుధ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించారు. భారతదేశంలో మార్క్సిజంను కాపాడేందుకు, నిలబెట్టేందుకు సాగిన పోరాటానికి నాయకత్వం వహించారు. అలా తన దీక్షను కొనసాగించే క్రామేడ్ ను ఎన్నుకోవడంలోనే క్రామేడ్ అమీర్ హైదర్ ఖాన్ సునిత దృష్టి అర్థమౌతుంది.

(3 వ పేజీ తరువాయి)

ఈ క్రమంలో ఆ క్రామేడ్ అనుభవాలు చదువుతుంటే ఉత్కంఠత రేగుతుంది. శత్రు సంహారానికి నడుం బిగించాలని, అరుణ పతాక పరిపాలనా సాధనలో అవసరమైతే ఆత్మార్పణకు ప్రోత్సహిస్తుంది. దీక్షాబద్ధులను చేస్తుంది.

క్రామేడ్ అమీర్ హైదర్ ఖాన్ ఒక పోరాట వీరుడు. అయితే అంతమాత్రమే కాదు ఆయన ఒక మహాన్నత మానవుడు. మానవత్వపు గనిగడ్డ. విప్లవం కోసం, నమ్మిన ఆశయం కోసం వ్యక్తిగత సుఖాలను సహితం గడ్డిపోచలా విసర్జించిన త్యాగశీలి.

ఆనాడు ఏర్పడిన “యువ కార్మిక సంఘాలు” ఆ తరువాత కాలంలో కార్మిక సంఘాలైనాయి క్రామేడ్ సుదయ్య గారి నాయకత్వంలో ప్రథమ ఆలిండియా ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ మద్రాస్ శాఖ ఏర్పడేందుకు సోపానంగా ఉపయోగించాయి. ఆ మహాన్నత పోరాట సాంప్రదాయాలకు వారసులం మనం - సి.ఐ.టి.యు. కార్మికులం.

ఇంతటి మహాన్నత చరిత్ర కాబట్టే పాఠకులను ఉర్రూతలూపి ఉత్సాహపరచింది. కనుకనే 10 నెలలలో నాల్గు ముద్రణలు పొందింది. ఆంధ్రదేశ పుస్తక ప్రచురణ చరిత్రలోనే అపూర్వమైన ముద్రణ ఇది.

మొదటి రెండు ముద్రణలలో మద్రాస్ లో ఆయన కార్యకలాపాలు చేర్చగా, మూడు, నాలుగు ముద్రణలలో బొంబాయి, మాస్కో లలో ఆయన కార్యకలాపాలను చేర్చారు.

మన గతా మనం తెలుసుకుందాం. మన ఆదిపురుషుణ్ణి గురించి తెలుసుకుందాం. అందుకే చదవండి చదివించండి.

దక్షిణ భారతదేశంలో

కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రారంభం
[అమీర్ హైదర్ ఖాన్ ఆత్మకథ]

ప్రచురణ

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

కారల్ మార్క్స్ రోడ్

విజయవాడ-2

ధర : రు. 8-00

మార్క్స్ ఫెడ్ పై మెమోరాండం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యం వున్న మార్క్స్ ఫెడ్ సంస్థ నడుపుతున్న ఫ్యాక్టరీ లలో కార్మికులందరికీ పని కల్పించాలని, మార్కెట్ లో ప్రవేశించి ముడి సరుకులు వెంటనే కొనుగోలు చేయాలని, యన్.ఎం.ఆర్. కార్మికులను రెగ్యులరైజ్ చేయాలని, క్యాజు వల్ కార్మికులకు పని కల్పించాలని, కార్మికులకు టైంస్కేలు యివ్వాలని, రిటైర్డ్ మెంటు ఆపాలని కోరుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ద్వారా ముఖ్యమంత్రికి సి.ఐ.టి.యు. రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు ఎం. ఎల్. సి.) గారు మార్క్స్ ఫెడ్ కార్మికుల సమస్యలపై మెమోరాండం యిచ్చారు. అనంతపురం, విజయవాడ, నంద్యాల, కరీంనగర్ యూనిట్ల నుండి మార్క్స్ ఫెడ్ కార్మికులు హైదరాబాద్ కు తరలి వచ్చారు. వారి యూనియన్ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీ సి. పెద్దన్న, శ్రీ వి. రామారావు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శితో చర్చలు జరిపారు. మేనేజింగ్ డైరెక్టరుతో చర్చలు జరిపారు. ఈ సందర్భంలో హైదరాబాద్ లో సి. ఐ. టి. యు. కార్యాలయంలో జరిగిన సభలో సి. ఐ. టి. యు. నాయకులు శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు గారు, శ్రీ కొండగుంట వెంకటేశ్వర్లుగారు ప్రసంగించారు.

ఇరిగేషన్ ఎంప్లాయిస్ మహాసభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ (పి. డబ్ల్యు. డి) ఇరిగేషన్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ రివ రాష్ట్ర మహాసభ యిటీవల విజయవాడ వద్ద సీతానగరంలో శ్రీ పి. లక్ష్మీదాస్ గారి అధ్యక్షతన జరిగింది. సంఘ ఉప ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ టి. యస్ ప్రకాష్ కార్యకలాపాలపై రిపోర్టు యిచ్చారు. శ్రీ యస్ శివారెడ్డి, శ్రీ యల్. సత్యయ్య, శ్రీ స్వామి, శ్రీ శాస్త్రి, శ్రీ మల్లికార్జునరావు, శ్రీ కె సంతోషం, శ్రీ మేకా కోటిరెడ్డిగార్లు తదితరులు ఉపన్యసించారు. “వర్క ఛార్జ్డ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు”ను “ప్రభుత్వ ఇంజనీరింగ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్” గా మార్చాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ తీర్మానించారు.

శ్రీ నందూరి ప్రసాదరావు (ఎం.ఎల్.సి) గౌరవ అధ్యక్షులుగా, శ్రీ పి. లక్ష్మీదాస్ గారు అధ్యక్షులుగా, శ్రీ మేకా కోటిరెడ్డి ప్రధాన కార్యదర్శిగా మరికొంతమంది ఆఫీసు జేరర్సులను, నూతన కమిటీని మహాసభ ఎన్నుకొంది.

ఆర్. టి. సి. కార్మికుల

ధర్మాలు, ప్రదర్శనలు

ఆర్. టి. సి. స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర మిటి పిలుపుపై రాష్ట్రంలో అనేకచోట్ల ఆర్ టి సి. కార్మికులు ధర్మాలు, ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు.

పరిమితులు లేకుండా ఎక్స్ కేషియా చెల్లించాలని, అక్రమ బదిలీలు, సస్పెన్షన్లు వేతనాలలో కోతలు, కక్ష సాధింపు చర్యలు ఆపాలని, పనిభారం తగ్గించాలని మొదలగు కోర్కెలపై యీ ఆందోళన జరిగింది.

కడపలో కార్మికుల నుద్దేశించి ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ యస్. చిన్నపరెడ్డి, కార్యదర్శి శ్రీ వి. శేషయ్య మాట్లాడారు.

ఒంగోలులో రాష్ట్ర ఫెడరేషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ షేక్ మదార్, బ్రాంచి అధ్యక్షులు శ్రీ వై. సిద్ధయ్య, శ్రీ టి.జె. పాల్, శ్రీ ఆర్. లక్ష్మయ్య తదితరులు మాట్లాడారు.

ఖమ్మంలో రాష్ట్ర సి.ఐ.టి.యు. అధ్యక్షులు శ్రీ పన్నా సత్యనారాయణ, శాసన సభ్యులు శ్రీ మంచికంటి రామకృష్ణారావు, డివిజన్ అధ్యక్షులు శ్రీ టి. శ్రీరాములు తదితరులు ప్రసంగించారు.

నర్సారావు పేటలో శ్రీ సయ్యద్ దరియా అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో శ్రీయుతులు చిన్నపరెడ్డి, శ్రీ అంకమ్మారావు, శ్రీ ఎన్. కోటిరెడ్డి మాట్లాడారు.

హైదరాబాద్ లో ధర్మా పాఠాఫీసుముందు జరిగింది డివిజన్ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ డి. వి. రెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. రాష్ట్ర కోశాధికారి శ్రీ వి. మల్లయ్య ధర్మాను ప్రారంభించారు. సి.ఐ.టి.యు. రాష్ట్ర కార్యదర్శి శ్రీ కొండగుంట వెంకటేశ్వర్లు, ఫెడరేషన్ రీజినల్ కార్యదర్శి శ్రీ పి. యస్. మూర్తిజనరల్ ఇన్స్పెక్టర్ అసోసియేషన్ నాయకులు శ్రీ సంజీవ నారాయణ తదితరులు మేనేజిమెంటు కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలను నిరసించారు. సభలో 500 మంది కార్మికులు పాల్గొన్నారు.

“వర్కింగ్ క్లాస్”

చ ద వ ం డి !

కార్మికవర్గంపై 'ఎస్మా' 'నాసా'లను ప్రయోగించిన కాంగ్రెస్ను ఓడించండి

కాంగ్రెస్ (ఐ) తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చి ఐదేళ్ళు గడిచింది. మరలా ఎన్నికలు వచ్చాయి. ఈ ఎన్నికలలో కార్మికవర్గం ఏమి చేయాలి?

అత్యవసర పరిస్థితిని ప్రవేశ పెట్టింది కాంగ్రెస్ (ఐ). బోస్లో కోత విధించింది. సమ్మెలను ఆచరణలో నిషేధించింది. ఈ పూర్వరంగంలో జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ (ఐ) పరాజయం పొందింది. కాని అధికారంలోకి వచ్చిన జనతా పార్టీ పాత వర్గ దృక్పథాన్నే అనుసరించింది. ఫలితంగా కార్మికులలో ఆ ప్రభుత్వంపట్ల అనాసక్తి పెరిగింది. ప్రజాతంత్ర శక్తులలో పెరిగిన ఈ ధోరణి కాంగ్రెస్ (ఐ)కి చక్కగా ఉపయోగపడింది. తిరిగి అధికారం స్వీకరించింది.

అధికారం కోల్పోయిన కాంగ్రెస్ (ఐ) తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చినా పాత ధోరణిలో వ్యవహరించడని కార్మికవర్గం భావించింది. అది కేవలం భ్రమ అని అసంతోషంలోనే రుజువైంది.

బి. పి. ఇ. దయ్యం

మరోసారి అధికారం పొందిన కాంగ్రెస్ తన పంజా విప్పింది. మానవ రక్తం నుంచి మరిగిన పెద్దపులిలా వ్యవహరించింది. కార్మిక వర్గంపై దాడి ప్రారంభించింది. మూలపడి వుండిన బి. పి. ఇ. తిరిగి ప్రాణం వుంజుకుంది.

బి. పి. ఇ. అనుమతి లేందే పబ్లిక్ రంగ సంస్థలలో ఎలాంటి ఒప్పందాలు జరగరాదని నిషేధం పెట్టారు. ఈ నిషేధం ఫలితంగా జరిగిన ఒప్పందాలు సహితం నెలల తరబడి ఆగిపోయాయి.

ఆ తరువాత ఆరవ ప్రణాళిక వచ్చింది. అందులో వేతనాల - ఆదాయాల అభ్యాయం వచ్చింది దేశంలో అసమానతలు వున్నాయి. గుత్త కుటుంబాల ఆస్తులు విపరీతంగా పెరిగాయి. భూములపై గుల్లాభిషత్యం కలిగివున్న

భూస్వాముల ఆదాయాలు పెరిగాయి. బడుగు జీవుల వేతనాలు-నిజవేతనాల రూపంలో తరిగి పోయాయి. నిరుద్యోగం పెరిగిపోతున్నది. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన బ్రతికే ప్రజలసంఖ్య పెరుగుతున్నది.

అటువంటి పరిస్థితిలో ఆదాయాల వ్యత్యాసాలను తగ్గించడం అనివార్యమైన చర్య. కాని ప్రభుత్వం అందుకు పూనుకోలేదు. వేతనాలలో వ్యత్యాసాలు వున్నాయి. వాటిని సరిదిద్దు తానని ప్రతిపాదించింది. అంటే సంపన్నుల ఆదాయాలు తగ్గించడం కాదు. తమ నిర్మాణ యంత్ర శక్తిద్వారా, ఆర్థికజీవితంలో వుండే తమ ప్రత్యేక స్థానంద్వారా కొన్ని సెక్షన్ల కార్మికులు తమ జీతభత్యాలలో కొంతమెరుగుదల సాధించు కున్నారు నికృష్టమైన జీత భత్యాలను అనుభ

కామ్రేడ్ నృశింగ చక్రవర్తి

విస్తూర్న కార్మికులను వారిపైకి రెవ్వగొట్ట చూచారు. అధిక వేతనాల ద్వీపాలని పేరు పెట్టారు. ఆదాయాల వ్యత్యాసం తగ్గించడ మంటే కార్మిక వర్గంలో గల హెచ్చుతగ్గులను తగ్గించడమని వ్యాఖ్యానించారు. కార్మికవర్గం మధ్య తంపులు పెట్టే ఎత్తుగడలను అనుస రించారు.

ఉత్పాదక శక్తి పెరిగితేనే జీతాల పెరుగు దల అనే నినాదం లేవదీశారు. ఆ ఉత్పాదన పెరుగుదలకూడా కార్మికులు తాము పనిచేసే ఫ్యాక్టరీల ఉత్పాదన కాదు. మొత్తం దేశంలో ఉత్పాదన పెరగాలని నిర్దేశించారు.

అంతే గాదు. ద్వైపాక్షిక సంభాషణల ద్వారా వేతన ఒప్పందాల విధానం మార్చ నున్నట్లు కేంద్ర కార్మిక మంత్రి ప్రకటించారు. ఈ ఒప్పందాల స్థానే వేజ్ బోర్డు విధానం తిరిగి పునరుద్ధరించబోతున్నట్లుగా కూడా ఆయన ప్రకటించారు.

ఈ విధానంతో బి. పి. ఇ. పెతనం పెరి గింది. వేతనాల పెరుగుదల 10 శాతం మించ రాదని ఆంక్షలు విధించింది. జీత-భత్యాలేగాక ఇతర ప్రయోజనాలు గూడా అందులోనే ఇమిడిపోవాలన్నది. కరువుబత్తెం పొయింటుకు రు. 1-30 లు మించరాదని స్పష్టం చేసింది. ఒప్పందాలు నాలుగేళ్ళు వుండాలంటే.

ఇదంతా ఎందుకు జరిగినట్లు? ఆర్థికరంగం సంక్షోభంలో పడింది. పరిశ్రమల సామర్థ్యం వినియోగించుకోవడం తరిగింది. పబ్లిక్ రంగ సంస్థల నిర్వహణలో సమర్థత కొరవడింది. లంచగొండితనం పెరిగింది. వీటి మూలంగానే పబ్లిక్ రంగ సంస్థలలో ఉత్పత్తి కుంటుపడు తున్నది. ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దకుండా, వాటి ఫలితంగా ఏర్పడే భారాలను కార్మికవర్గంపై వేయాలనేదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. దాని ఫలి తంగా రూపొందిన వేతనాల విధానమే బి.పి.ఇ. మార్గదర్శక సూత్రాలు.

ఒప్పందాలను కాలదన్నారు

కార్మికవర్గంపై మరొక రకమైన దాడిగూడ జరిగింది. జరిగిన ఒప్పందాలను సహితం అమలుజరపక పోవడం. 1974 లోనే ఎల్. ఐ.సి. కార్మికులు మంచి ఒప్పందం సాధించు కున్నారు. నిర్మాణ బలంతో నాల్గవ తరగతి వృద్ధ్యోగులకు పూర్తిగాను, మిగతా వారికి 75 శాతం ధరల పెరుగుదలకు పరిహారం సంపా దించుకున్నారు. కార్మికులకు కలిగిన ఈ ప్రయోజనాన్ని అడ్డుకోదలచుకుంది ప్రభుత్వం. అందుకు ప్రత్యేక చట్టమే తీసు కొచ్చింది.

ఇలాంటి దాడినే బెంగుళూరు, హైదరాబాద్ లలో వుండే ప్రభుత్వరంగ సంస్థల కార్మికులు ఎదుర్కొన్నారు. ఒక వేతన ఒప్పందం మీద వారు సంతకం చేశారు. అయితే ఆ ఒప్పం దాన్ని మించి ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమలో మరొక ఒప్పందం జరిగితే, దాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని తాము చేసుకున్న ఒప్పందం పునఃపరిశీలిస్తామని అందులో ఒక షరతు.

కాని ఈ షరతునుండి వైదొలగింది ప్రభుత్వం. పరిశీలనకు అంగీకరించలేదు.

అనేక పోరాటాల, త్యాగాల తరువాత లోకో రన్నింగ్ స్టాఫ్ తో రైల్వే బోర్డు ఒక ఒప్పందానికి వచ్చింది. డ్యూటీకి వచ్చినప్పటి నుండి వెళ్ళిపోయే వరకు పది గంటల మించి పని చేయనవసరంలేదనే ఒప్పందాన్ని కాల దన్నింది. రైల్వే ఉద్యోగులను తగ్గించేందుకు జరిగిందే ఈ ప్రయత్నం. దాదాపు పదివేల మందిని ఉద్యోగాల నుండి తొలగించారు.

యు. పి. ప్రభుత్వం ప్రాంతాల వారిగా జాతి కార్మికుల వేతనాలు నిర్ణయించింది. రాంపూర్ లో వుండే రజా జాతిమిల్లు యాజమాన్యం ఈ నిర్ణయాన్ని అమలుజరుప నిరాకరించింది. కార్మికులు తొమ్మిది నెలల పాటు సమ్మె చేశారు. కాని తానే నిర్ణయించిన వేతనాలనైనా యిప్పించేందుకు కాంగ్రెస్ (ఐ) ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోలేదు.

కారణం చూపకుండానే ఇతర ప్రాంతాలలో వుండాలని, ఒక ప్రదేశంలో నివసించరాదని కోరే అధికారం ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. ఈ చట్టానికి మొదట బలిఅయింది సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు కామ్రేడ్ సూర్యనారాయణ. బెంగుళూరు వదలి వెళ్ళాలని ఆయనకు ఉత్తర్వు ఇచ్చారు. ఆ రోజుల్లో మైకో కంపెనీ ఎన్ని కలు జరుగుతున్నాయి. దానిలో ఐ ఎన్. టి. యు. సి. నాయకత్వం గెలవాలంటే కామ్రేడ్ సూర్యనారాయణను రంగంనుండి తొలగించాలి. అందుకే ఈ ఉత్తర్వు.

ప్రభుత్వరంగం కార్మికులు, లోకో రన్నింగ్ కార్మికులు సాగించిన పోరాటంతో తిరిగి కార్మికవర్గం సంఘటిత పడసాగింది. ఎనిమిది కేంద్ర ట్రేడ్ యూనియన్లు, నలభై పెడరేషన్లు ఒకే వేదికమీదకు వచ్చాయి. 1981 జూన్ 4న బొంబాయిలో సమావేశమైనాయి. ట్రేడ్ యూనియన్ల జాతీయ ఆందో

అని ఆ చట్టాన్ని సమర్థిస్తూ హోంశాఖ పేర్కొన్నది.

ఒకవైపు ఆరవ ప్రజాశివోద్యమ వేతనాల - ఆదాయాల విధానం మరోవైపు పైన పేర్కొన్న ప్రభుత్వ వైఖరి - రెండూ చూస్తే ప్రభుత్వం కార్మికవర్గంపై కత్తికట్టునున్నదని స్పష్టమౌతున్నది.

ఏప్రిల్ 1982లో మరో నాలుగు చట్టాలను ప్రవేశ పెట్టింది ప్రభుత్వం. ఆసుపత్రులు, విద్యాసంవస్థలు లాంటి వాటిని పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం పరిధినుండి తొలగించారు. పరిశ్రమను గురించి అంతకుముందు సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును వమ్ముచేసింది ఈ చట్టం. కన్సిలియేషన్ తీర్పులవంటి క్రమం పూర్తికాకుండా ఏ పరిశ్రమలోనూ సమ్మె చేయరాదని నిషేధించింది ఈ చట్టం. 'అన్ ఫెయిర్' లేబర్ ప్రాక్టీసెస్ పేరుతో కార్మికుల కార్యచరణకు అవరోధాలు సృష్టించింది.

కార్మిక పోరాటాలను అణచేసినవారికా మనబీటు?

ఇలా జరుగుతున్న దాడులను తలవంచి అనుభవించేందుకు కార్మికవర్గం సంసిద్ధంగా లేదు. కార్మికవర్గం పోరాడుతుందని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అందుకే ముందు జాగ్రత్త కోసం 'మీసా' అని ఖ్యాతిచెందిన జాతీయ భద్రతా చట్టం తెచ్చింది. ఆ చట్టం ప్రజాతంత్ర ట్రేడ్ యూనియన్ పోరాటాలకు వ్యతిరేకం కాదని ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. కాని ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమ కార్మికులు, లోకో రన్నింగ్ స్టాఫ్ తమ హక్కుల కోసం పోరాటం ప్రారంభించగానే, ప్రఖ్యాత ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులను ఈ చట్టం క్రిందనే నిర్బంధించారు.

ట్రేడ్ యూనియన్ హక్కులపై దాడి

ఆనాడు కర్నాటకలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే ఏలుతున్నది. అత్యవసర సర్వీసుల నిర్వహణా చట్టాన్ని సవరించారు. అందుకు ఒక ఆర్డినెన్సు జారీచేశారు. ఎలాంటి విచారణ లేకుండా వ్యక్తులను అరెస్టుచేసే అవకాశం వుంది. దాని ప్రకారం ఎవరినైనా ఎలాంటి

శన కమిటీ రూపొందింది. ట్రేడ్ యూనియన్ల సమైక్య పోరాటాలను పెంపొందించే వేదిక అయింది ఇది.

ప్రధాన విధానాలపై కార్మికవర్గంతో చర్చ జరపమని ఈ వేదిక ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. అత్యవసర సర్వీసుల నిర్వహణా చట్టం ప్రభుత్వం అందుకు ఇచ్చిన సమాధానం. ఆర్థిక కార్యక్రమాల అన్ని శాఖల్లో సమ్మెలను నిషేధించే అధికారం సంక్రమించింది ప్రభుత్వానికి. ఏ సాధారణ పోలీస్ ఫిర్యాదు చేసినా 'సమ్మరీ' విచారణకు ఏర్పాటు జరిగాయి. ఓవర్ టైమ్ పని చేయకపోయినా సమ్మెచేసినట్లే భావించాలని నిబంధన పొందు పరచింది. ఇది కార్మికవర్గానికి వ్యతిరేకంగా ఎక్కువ పెట్టిన రాక్షస చట్టం.

"ప్రభుత్వరంగం కార్మికుల పోరాటాన్ని, లోకో కార్మికులు, ఎల్. ఐ. సి. పోరాటం పట్ల ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా వ్యవహరించింది. ప్రభుత్వం ఇకపై కార్మిక వ్యవహారాల్లో కఠిన తరంగా వుండగలదనే విషయం కేంద్ర ట్రేడ్ యూనియన్ సంస్థల బుర్రల్లోకి ఎక్కింది"

ఈ చట్టాల ప్రకారం చట్టవిరుద్ధంగా ప్రకటించిన సమ్మెలకు 25 పైసలు విరాళమిచ్చినా నేరమే ఔతుంది. తీవ్రమైన శిక్షలు విధిస్తారు. అలాంటి దాతలకు ఏదాది కఠిన శిక్ష, వెయ్యి రూపాయల జరిమానా లేదా రెండూ విధించవచ్చు.

ఐ. ఎమ్. ఎఫ్. కు సాష్టాంగ నమస్కారము

1979లో పోలీస్ 1980-1981 లలో కార్మిక రంగం ప్రశాంతంగా వుంది. 1980లో కోటి 20 లక్షలు పనిదినాలు, 1981లో 2 కోట్ల 12 లక్షల పనిదినాలు నష్టమైనాయి సమ్మెలవల్ల. కాగా 99లక్షలు, కోటి 50లక్షల పని దినాలు లాకౌట్లవల్ల నష్టమైనాయి అదే సంవత్సరాలలో. అందువల్ల కార్మికరంగంలో అశాంతి మూలంగా ఈ చట్టాలు తలెత్తలేదు. కారణం మరొకటి వుంది ప్రభుత్వం ఆర్థికాభివృద్ధికి విదేశీ సామాజ్యవాద సహాయంపై ఆధారపడుతున్నది. అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి నుండి ఐదు వేల కోట్ల రూపాయల అప్పుకై పాకులాడుతున్నది. ఎలాంటి ట్రేడ్ యూనియన్ కార్యకలాపాలనైనా నిర్ధా

పరిశ్రమలు మూత

క్షీణ్యంగా అణచివేస్తామని వారికి రుజువు చేయాలి. అందుకే ఆ చట్టాలు.

ప్రభుత్వ వైఖరి కార్మికవర్గానికి వ్యతిరేకం. ఈ విషయం స్పష్టంగానే పెట్టుబడిదారులు కార్మికులపై అవధులులేని దాడులకు పూనుకున్నారు. అకస్మాత్ గా లాకౌట్లు పెరిగిపోయాయి. 1982, 83 లలో వరుసగా కోటి 50 లక్షల, 90 లక్షల పనిదినాలు సమ్మెల వల్ల నష్టపోగా అదే కాలంలో కోటి 75 లక్షల 50 వేలు, 2 కోట్ల పడివేల దినాలు లాకౌట్ల వల్ల నష్టపోయాయి. బొంబాయి జోలి కార్మికుల సమ్మె మూలంగా నష్టపోయిన పనిదినాలు ఇందులోలేవు. అది నిజానికి సమ్మె కాదు. నిజమైన కార్మిక ప్రతినిధులతో సంప్రదింపులు జరిపేందుకు యజమానులు నిరాకరించారు. ప్రభుత్వం దానికి తోడ్పడింది ఫలితంగా ఈ సమ్మె వచ్చింది. అంటే యజమానులు, ప్రభుత్వమూ కలిసి పరోక్షంగా కార్మికులపై రుద్దిన లాకౌట్ లేయింది. అంతేగాదు సమ్మె సరాసరి 90 రోజులు సాగితే ఆ కాలంలో లాకౌట్లు సరాసరి 64 దినాలు కొనసాగాయి.

నిరుద్యోగపు కాటు

ఈ కాలంలోనే ప్రభుత్వం తన పారిశ్రామిక విధానాన్ని మార్చుకొంది. దాంతో పరిస్థితి మరింత క్షీణించింది. అందుకు వుదాహరణ పరిశ్రమలు మూత. 1979 డిసెంబరు చివరినాటికి చిన్నతరహా పరిశ్రమలు 22,300 వ్యాధిగ్రస్తమై మూలబడ్డాయి. 1982 చివరకు వాటి సంఖ్య 60,157 కు పెరిగింది. 1982-83 కు రిజర్వు బ్యాంక్ రిపోర్టు గమనించండి 439 పెద్ద పరిశ్రమలు వ్యాధిగ్రస్తం కాగా అందులో 320 ని మాత్రమే లాభదాయకంగా తిరిగి నడపవచ్చని పేర్కొంది. 50 ని పూర్తిగా మూసేయాలని అన్నది. మిగతా వాటి విషయం ఇంకా అధ్యయనం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం లాభదాయకంగా నడపదగినవాటిని మాత్రమే పునరుద్ధరించాలని విధాన నిర్ణయం

చేసింది. ఫలితంగా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్న అనేక సంస్థలను వదిలివేస్తున్నది. పదేళ్ళక్రితం స్వాధీనం చేసుకున్నవి కూడా వున్నాయి ఇందులో ఇక చిన్న పరిశ్రమలలో 5316 మాత్రమే లాభదాయకం. 14576 నిరుపయోగమైనవి. వీటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం విసరిస్తుంది. దీని ఫలితంగా వేలాదిమంది శాశ్వతంగా ఉద్యోగాలు కోల్పోతారు. వీరు లెక్కాలి. ఆకలి రాషునికి బలికావాలి. ఈ కార్మికులకు పునరీవం, వసతి దొరికేదాకా నిరుద్యోగ భృతి యివ్వమంటే ప్రభుత్వం నిరాకరించింది.

ప్రత్తి, జోలి పరిశ్రమల్లో ఈ స్థితి మరింత భయానకంగా తయారైంది. ఈ ఒక్క పరిశ్రమలో సంక్షోభ ఫలితంగా ఒక లక్ష తొమ్మిదివేల 773 మంది నిరుద్యోగులైనారు. ప్రభుత్వం అంగీకరించిన విషయం యిది కాని ఇందులో క్యాజువల్, బదిలీ కార్మికులను కలపలేదు. వానినిగూడా కలిపితే ఈ సంఖ్య యింకా పెరిగిపోతుంది.

ఈ విధానం కార్మికవర్గాన్ని వీధుల్లోకి నెడుతున్నది. రెండవవైపు గుత్తపెట్టుబడిదారీ కుటుంబాలకు వరప్రసాదమైంది 1978-82 సంవత్సరాల్లో మధ్య గుత్త కుటుంబాల ఆస్తులు దాదాపు రెట్టింపు అయినాయి. రు. 5516 కోట్ల 1 లక్షలనుండి వారి ఆస్తులు రు. 10,984 కోట్ల 61 లక్షలకు పెరిగాయి.

ప్రభుత్వ ఆర్థిక సంస్థల రుణాలలో అత్యధిక భాగం గుత్త పెట్టుబడిదారులకు, బడా పెట్టుబడిదారులకే యిస్తున్నారు. ఆ యజమానులు అనుసరించే తప్పుడు విధానాల ఫలితంగా అనేక పరిశ్రమలు మూతపడుతున్నాయి అయినా వారికి ప్రభుత్వ రుణాలు కాన్కలుగా సమర్పిస్తూనే వున్నారు. ఈ రుణాలను వారు మరింత లాభదాయకమైన రంగాల్లో పెట్టుబడులుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఏ సంస్థల కోసం ఆ అప్పులు ఇచ్చారో అవి మాత్రం మూలబడుతున్నాయి. అయినా వారికి అప్పులు ప్రవహిస్తూనే వున్నాయి. 1979 నాటికి 389 పెద్ద సంస్థలు మూత పడ్డాయి. అందులో 59 గుత్త పెట్టుబడి సంస్థలకు చెందినవే. ఇది రిజర్వు బ్యాంకు చెప్పిన సత్యం. జె. కె. రేయన్ కంపెనీ కాన్పూర్ లో వుంది పరిశ్రమ వ్యాధిగ్రస్తమైంది. ఆర్థిక వనరులను ఆ సంస్థ దుర్విని

యోగం చేసినట్లు ప్రాథమిక ఆధారాలు వున్నాయి. ప్రభుత్వ విచారణలో ఇవి బయట పడ్డాయి. విచారణకు ఉత్తర్వు ఇచ్చారు. 2వేల మంది కార్మికులు నిరుద్యోగులైనారు. సింఘా నియాలకు చెందిన మొత్తం పరిశ్రమలను స్వాధీనంచేసుకోవాలని సి. ఐ. డి. యు. డిమాండ్ చేసింది. ప్రభుత్వం ఈ డిమాండ్ ను నిరాకరించింది. ప్రభుత్వ ఆర్థిక సంస్థలు రుణాలు ఇస్తూనేవున్నాయి అంతేగాదు ప్రజలనండి డిబెంచర్ల రూపంలో పెట్టుబడి సమీకరణకు అనుమతించారు. అదే సమయంలో రిటైర్మెంట్ మెంట్ కు వ్యతిరేకంగా కోట కార్మికులు సాగించిన 6 నెలల వీరోచిత పోరాటాన్ని అణచివేసేందుకు ప్రభుత్వం యంత్రాంగం మంతా యజమానుల కొమ్ముకాచింది.

దేశంలో 90 పారిశ్రామిక సంస్థల్లో ప్రభుత్వ ఆర్థిక సంస్థలు నూటికి 25 కన్నా మించి ఈక్విటీ భాగస్వాములు. తమ రుణాలను షేర్లుగా మార్చుకునే షరతును అమలు జరిపితే వాటి భాగం యింకా పెరుగుతుంది. కాని ప్రభుత్వం అందుకు పూనుకోవడంలేదు. తమ పెట్టుబడికన్నా నూరు రెట్లు ఆస్తులపై పెత్తనంచేసే అధికారం గుత్తసంస్థలకు లభ్యమౌతున్నది. భాగంలో సహితం 6 నుండి 10 శాతం షేర్లతో ఇలా పెత్తనం సాగిస్తున్న ఉదంతాలు కోకొల్లలు. అందువల్ల ఈక్విటీలో 25 శాతం మించి ప్రభుత్వరంగ సంస్థల భాగం వున్న సంస్థలన్నింటినీ జాతీయం చేయాలని సి. ఐ. డి. యు. డిమాండ్ చేస్తున్నది.

దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి సంక్షోభంలో వుంది. ఉద్యోగావకాశాలు అతి తక్కువగా పెరుగుతున్నవి. 1980, 1981 అంకెలు గమనించండి. ప్రభుత్వ రంగంలో ఉద్యోగాల సంఖ్య 1,50,78,000 నుండి 1,54,84,000 కు, ప్రైవేటు రంగంలో 72,37,000 నుండి 73,95,000 లకు పెరిగింది. అంటే ఉద్యోగాల కొరకు రంగంలోకి వచ్చేవారిలో 10-15 శాతం మాత్రమే ఉద్యోగాలు పొందగలుగుతున్నారు. మిగతావారు ఎవరి దారి వారిదిగా వుంది.

1981 లో పరిస్థితి మరి క్షీణించింది. పొగాకు, కొబ్బరినీరు, అగ్నిపెట్టెలవంటి సనాతన పరిశ్రమలలో సహితం యంత్రాలను ప్రవేశ పెట్టేందుకు ప్రభుత్వం అనుమతి

చ్చింది. వేలాదిమంది - ముఖ్యంగా స్త్రీలు, పిల్లలు తమ ఉపాధి కోల్పోయారు. బెంగుళూరులో ప్రవేశపెట్టిన ఒక్క పొగాకు కార్మికుల తీవ్ర యంత్రం వేలాదిమంది కడుపులు కొట్టింది. నిర్మాణయంత్ర కార్మిక వర్గం ప్రడమణిస్తున్న అలాంటియంత్రాన్ని అనపర్తిలో సహితం పెట్టేందుకు ప్రభుత్వం అనుమతించింది. మరికొన్ని వేలమంది నిరుద్యోగులైనారు.

ఇలాంటి అధునికీకరణ ఫలితంగానే కేరళలోని మహిళలు వేల సంఖ్యలో తమ ఉపాధులను కోల్పోయారు.

కంప్యూటర్ల వ్యాటు ఒక ప్రవాహంలా వచ్చిపడింది. బ్యాంకులలో కంప్యూటర్లను ప్రవేశ పెడుతున్నారు. కార్మికవర్గంలో ఒక భాగం దీనిని అంగీకరించింది. రైల్వేలలో సహితం ఏ ఐ ఆర్.ఎఫ్., ఎన్.ఎఫ్ ఐ ఆర్.లు కూడా కంప్యూటర్లను ప్రవేశపెట్టేందుకు ఆమోదించినాయి. కంప్యూటర్ల ప్రవేశపెడితే ప్రస్తుతమున్న 15 లక్షలమంది రైల్వే కార్మికులలో 8 లక్షలమందిని తొలగించవచ్చని ప్రస్తుత రైల్వే మంత్రి అంటున్నారు. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో మానవ శ్రమను తగ్గించే కంప్యూటర్ల ప్రవేశపెట్టడమంటే వున్న ఉద్యోగులకు బాధలు నిరుద్యోగులకు కటిక చీకటి భవిష్యత్ మాత్రమే.

ఈ పూర్వరంగంలోనే ఖాయిలాపడ్డ పరిశ్రమలపట్ల ప్రభుత్వం తన విధానాన్ని మార్చుకున్నది.

పనిచేసుకునే హక్కు

ఇటువంటి స్థితిలో నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరగడంలో ఆశ్చర్యమేముంది? 1979 చివరకు రిజిస్టర్ అయి ఉద్యోగాలు రాని నిరుద్యోగుల సంఖ్య కోటి 43 లక్షల 30 వేలు. ఆ సంఖ్య 1984 జూన్ నాటికి 2 కోట్ల 28 లక్షల 60 వేలకు పెరిగింది. రిజిస్టర్ చేసుకోని వాళ్ళు మరికొన్ని లక్షలు వుంటారు. ఉద్యోగ వసతులు కలిగించడంలో వైఫల్యంతో విసుగెత్తి అనేకమంది రిజిస్టర్ చేయించుకోడంలేదు.

విద్యావంతుల్లో నిరుద్యోగం సహితం అతి తీవ్రంగా వుంది. 1982 చివరకు 61 లక్షల 62 వేల మెట్రిక్యులేట్లు, 28 లక్షల

89 వేలమంది సెకండరీవిద్య-ఇంటర్ వరకు చదివినవాళ్ళు, 19 లక్షల 42 వేల మంది గ్రాడ్యుయేట్లు, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్లు వున్నారు. 24వేల మంది ఇంజనీర్లు, 8 లక్షల 51 వేల మంది సిపులులైన కార్మికులు, 55 లక్షల 88 వేల మంది నిపుణులుకాని కార్మికుల రిజిస్టర్ చేసుకొని వున్నారు. 1983 చివరకు నిరుద్యోగులుగా వున్న ఇంజనీర్ల సంఖ్య 24,239కి, డాక్టర్ల సంఖ్య 19,177 మందికి పెరిగిపోయింది. అయినా ఉద్యోగ హక్కును న్యాయస్థానాల్లో అమలు జరిపించుకోవగిన ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తించ నిరాకరిస్తున్నది. ఈ హక్కు కలిపించే అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ నియమాన్ని భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించలేదు. (పరిశ్రమలో) పనిగంటలకు సరిబంధించి అ.కా.సం 1921లో రూపొందించిన నియమాసకే తాము కట్టుబడి వున్నట్లు చెబుతున్నది. అనాటి బ్రిటిష్ ఇండియాకు అంకాసంస్థ వెనలబాటు యిచ్చింది దాని ఆధారంగా ఈనాటికి ఫ్యాక్టరీయాక్టు వర్తించని లక్షలాది కార్మికులకు వారానికి 48 గంటల పనిని లేకుండా చేస్తున్నది.

ఈ విషయాన్ని సి. ఐ. డి. యు. ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నది. ఈ మధ్య జరిగిన ఒక గోష్టిలో ఈ అంశంపై నొక్కి చెప్పింది. ఫ్యాక్టరీ కార్మికులతో సమానంగా అందరికీ పని గంటలు నిర్ణయించాలని కోరింది. ఇదే జరిగితే వేలాది ఉద్యోగ అవకాశాలు పెరుగుతాయి. 40 గంటల పని నియమం ఆమోదించి అమలు జరిపితే మరెన్ని ఉద్యోగ వసతులు కల్పించవచ్చు. ఈ డిమాండ్లను ఆమోదించకుండా గుత్తపెట్టుబడి దారుల, బహుళజాతి సంస్థలకు అపారమైన లాభాలను గడించి పెడుతున్నది.

విశ్వంఖలమైన లంచగొండితనం

గుత్త పెట్టుబడులకు, బడావ్యాపార సంస్థలకు సౌకర్యాలు కలిగించే విధానం ఫలితంగా కనీ విని యెరుగని లంచగొండితనం సామాజిక జీవితంలో పెరిగిపోయింది పబ్లిక్ రంగ సంస్థ మేనేమెంట్లు అనేకం ఈ దురలవాటుకు పూనుకుంటున్నాయి. హిందూస్థాన్ ఫోటో ఫిలింస్ విషయంలో సి. ఐ. డి. యు. ఈ విషయం రుజువుచేసింది. అయినా ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. బ్యాంకింగ్లో సహితం ఈ దురలవాటు చొచ్చుకపోయింది.

సిండికేట్ బ్యాంక్ ఛైర్మన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ లలలు ఆదాయాన్ని మించివుండడంతో పవవినుండి తొలగాల్సి వచ్చింది ఉపాధ్యక్షునిపై ఆరోపణలు యింకా విచారణలో వున్నాయి.

కెనాబ్యాంక్ ప్రధానాధికార్లు ముగ్గురిపై సి. బి. ఐ. కేసులు పెట్టింది. గుజరాత్ స్టేట్ బ్యాంకులో ఎన్నో మోసాలు వెలికివచ్చాయి. లంచగొండితనం, కార్మిక వర్గం పట్ల కఠిన వైఖరి కలిపి పారిశ్రామిక సంబంధాలను దెబ్బ తీస్తున్నాయి. విశ్వంఖలంగా పెరిగిన లంచగొండి తనం మూలంగా కార్మిక వర్గం దెబ్బ తింటున్నది.

చుక్కల్లో ధరలు

ధరలను అడుపులో పెత్తానని వాగ్దానం చేసి కాంగ్రెస్ (ఐ) అధికారంలోకి వచ్చింది. ఆచరణ మరోలావుంది. 1980 మార్చి, 1984 మార్చి మధ్య సరాసరి వినిమయ ధరలసూచీ 60.8 శాతం పెరిగింది. 1984 మార్చిలో 558 పాయింట్లువున్న ధరలసూచీ (1960=100) 1984 ఆగస్టు నాటికి 589 పాయింట్లకు పెరిగింది. అహార, ఇతర నిత్య అవసర వస్తువుల టోకు వ్యాపారాన్ని జాతీయం చేయాలని, ప్రజా కమిటీల ఆధ్వర్యాన వాటిని పంచాలని కార్మికవర్గం గట్టిగా కోరుతున్నది. ప్రభుత్వం ఈ డిమాండ్ను పట్టించుకోడం లేదు. కార్మికవర్గ పోరాటాలను మాత్రం అణచి వేయడంలో తలమునకలుగా వున్నది.

కాంగ్రెస్ (ఐ) ప్రభుత్వ కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా కార్మిక వర్గం

పారిశ్రామిక కార్మికుల వినిమయధరల సూచీ		
(1960లో 100 పాయింట్ల పునాదిపై)		
	1984	
	ఆగస్టు	సెప్టెంబరు
ఆలిండియా	586	589
ఆంధ్రప్రదేశ్		
గూడూరు	512	520
గుంటూరు	632	647
హైదరాబాద్	589	604
కొత్తగూడెం	375	378
(1966 పునాది)		

వామపక్ష, ప్రజాస్వామ్య లౌకికశక్తుల విజయం

కార్మికవర్గ భవిష్యత్ క్షేమానికి గ్యారంటీ

ఈ అయిదు సంవత్సరాల కాలం పోరాడు తూనే వుంది. ప్రతి సందర్భంలో దమనకాండ ద్వారా అణచివేయ చూస్తున్నారు. అయితే ఈ కాలంలో ఈ దమనకాండలో ఒక నూతన లక్షణం తలెత్తింది. హత్యాకాండ పెరిగింది. మానభంగాలు పెరిగాయి. బస్తీలు తగుల బెట్టడం పెరిగింది. మేనేజిమెంటు గూండా తొత్తులు సాగించే ఈ దుర్మార్గాలకు పోలీసు మద్దతు, కొన్ని సందర్భాలలో ఐ ఎన్ టి.యు. సి. నాయకుల సమర్థన గూడా లభ్యమైంది. యూనియన్ల కార్యాలయాలను బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకుంటున్నారు. ఈ చర్యకు కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వ సహకారం వుంటోంది. మరికొన్ని సందర్భాలలో అలాంటి చర్యలను పట్టించుకోకుండా వుండడం జరుగు తోంది. అం॥ కా॥ సంస్థ సంఘ స్వేచ్ఛ, సమిష్టి బేరాలకు సంబంధించిన కన్వెన్షన్లను ఆమోదించింది. కాని ఆ నియమాలను భారత ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఆమోదించలేదు. ప్రేడ్ యూనియన్ హక్కులపై దాడికి పూను కుంటున్నది. దీనిని ఆధారంగా చేసుకొని కార్మికవర్గ పోరాటాలను అణచేందుకు పెట్టు బడిదారీ వర్గం పూనుకుంటున్నది.

విచ్చిన్నతా ఉద్యమ ప్రారంభం నుండి అస్సాం కార్మికవర్గం దాడులను ఎదుర్కొంటు న్నది కృష్ణకాశీ టీ ఎస్టేట్ పోరాటం ఇందు కొక చక్కని ఉదాహరణ. అక్కడ ఆసు ప్త్రాని పోలీస్ శిబిరంగా మార్చారు. మేనేజరు బంగ్లా చిత్రహింసల గృహంగా తయారైంది. హింసాయుత దాడులను, మానభంగాలను, అమానుష చిత్రహింసలను, దమనకాండను, వీరోచితంగా ఎదిరించి ఉద్యమం సాగించాల్సి వచ్చింది. సి. ఐ.టి.యు. నాయకులపై హంతక దాడులు సాగించి యూనియన్లను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. ప్రయ త్నించింది. పోలీస్ లాకప్ లో క్రామేడ్ కార్ మార్ ఆహూతి అయినారు. నగ్రిజులి టీ ఎస్టేట్ లో పోలీసు కాల్పులు జరిగాయి. వీటికి

వెరవకుండా అస్సాం కార్మికవర్గం జాతీయై కృతకై పోరాడింది. ప్రజాస్వామ్య పరిరక్ష ణకు, దేశ ఐక్యతకు కృషి చేసింది. అదే సమయంలో కార్మికుల న్యాయమైన కోర్కెల కోసం పోరాటాలు సాగించింది. ఈ దాడుల్లో క్రామేడ్ సనాతన పండిట్ అమరుడైనాడు.

పాశవిక దాడులు

యు. పి. హర్యానా, రాజస్థాన్, మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో కార్మికులు తీవ్రమైన నిర్బంధకాండను ఎదుర్కొన్నారు యు.పి లో ఒక ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. నాయకుడు మంత్రి అయినాడు. సి. ఐ. టి. యు. వర్గ సామరస్య విధానాన్ని ఆమోదిస్తే తప్ప, సి.ఐ.టి.యు. నిర్వహించే పోరాటాలలో జోక్యం చేసుకోనని స్పష్టం చేశాడు. ఆయన సహాయ మంత్రి మరొక అడుగు ముందుకు వేశాడు. యు.పి లో కమ్యూనిస్టు యూనియన్ల నన్నింటినీ నాశనం చేస్తానన్నాడు. సి. ఐ. టి. యు. నాయకుని ఆధ్వర్యాన ఏదైనా యూనియన్ ఏర్పడితే రిజిస్ట్రేషన్ జరిగేందుకు సంవత్సరాల తరబడి ఎదురు చూడాల్సి వస్తున్నది. మోడీ నగర్, కాన్పూర్ లో రజా జాశి మిల్లల పోరాటం పైనే పేర్కొన్నాను. కాన్పూర్ జె.కె. రేయన్ ఫ్యాక్టరీలో ఐ. యన్. టి. యు. సి. యూని యన్ ను కార్మికుల నెత్తిన రుద్దేందుకు మేనేజి మెంట్ ప్రయత్నించింది. ఆ యూనియన్ నాయకులుగా ముఖ్యమంత్రి అనుయాయులను తెచ్చారు. అక్కడ సి.ఐ.టి.యు. యూనియన్ గత 20 సంవత్సరాలుగా గుర్తింపు కలిగి వుంది. ఆ స్థానం నుండి దానిని తొలగించాలని ప్రయత్నం. ఈ కుట్రతో భాగంగా మేనేజి మెంటు లే-ఆఫ్ ప్రకటించింది. మిత్ గేటు వద్ద నుండి సి. ఐ. టి. యు. వారిని తరిమే సేందుకు ఐ. యన్. టి. యు. సి. పందిరి ఆయుధాగారంగా మారింది సి.ఐ.టి.యు.పై దాడికి కేంద్రమైంది. ఈ దాడులను కార్మికులు

వీరోచితంగా తిప్పికొట్టారు ఈ క్రిమంలో అనేకమంది కార్మికులు అంగవైకల్యం పొందారు. అప్పటినుండి కాన్పూర్, మోడీ నగర్, మీరట్, ఘజియాబాద్, అలహాబాద్ వంటి చోట్ల కార్మికులు సమ్మే చేసినప్పుడల్లా దమనకాండ సాగుతోంది.

ఐ ఎన్ టి యు సి.కి అనుబంధింపబడితే తప్ప వారి వివాదాలు పరిష్కరింపబడవని హర్యానా కార్మికశాఖ అధికారులు కార్మికులకు బహిరంగంగానే చెబుతున్నారు. సిర్ సా అనేచోట గోపీచంద్ బెక్స్ బైక్స్ లో 20 ఏండ్లుగా యూనియన్ ఏర్పడనియలేదు. సి.ఐ.టి.యు. మొదటి యూనియన్ ఏర్పర్చ గానే గూండాల దాడులు పోలీస్ దమనకాండ ప్రారంభమైనాయి. హిస్సార్ లోనూ అదే కథ ఇక్కడగూండాలు వ్యక్తులపై దాడులతో సరిపెట్టుకోలేదు. కార్మిక వాడలపై దాడులు చేశారు. కార్మికుల మహిళలను అవమానిం చారు. కుండాలి, సోనేపేటల్లో మహిళా కార్మి కులను పోలీసులు అమానుషంగా కొట్టారు. ఫరీదాబాద్ లోనూ అలాంటిదాడులే సాగాయి. 1982 జనవరి 19 సార్వత్రిక సమ్మే తరు వాత 4 వేల మందిని ఎలాంటి ఆరోపణలేకనే ఉద్యోగాల నుండి తీసివేశారు.

కోటలో వుంటే జె. కె. సింధటిక్స్ లో వీరోచితంగా సమ్మే జరిగింది. గుత్త కుటుం బాలకులందరూ ప్రభుత్వం ఎంతదూరం వెడు తుందో ఆ సందర్భంలో చూపిస్తాం. 2500 మంది కార్మికులను రిటైన్ చేశారు. అది చట్టవిరుద్ధమని రాజస్థాన్ కార్మిక మంత్రి ప్రకటించాడు. ఆ రిటైన్ మెంటుకు వ్యతి రేకంగా కార్మికులు సమ్మే చేశారు. కాని కార్మిక వర్గ పోరాటానికి వ్యతిరేకంగా పోలీస్ బలగ మంతా మేనేజిమెంటుకు సేవచేసింది. ఇందులో కొందరు కిరాయి విచ్చిన్నకులు చేరారు. కార్మి కుడుగా ఎవరైనా కనిపిస్తే చాలు, అతనిని ఫ్యాక్టరీగేటు వద్దకు పోలీసే చేరవేసేది సమ్మే దారుడని రుజువైతే జైలుకు వెళ్తావా, డ్యూటీలో

చేర్చావా అని అడిగేవారు. అయినా కార్మికులు ఫ్యాక్టరీకిరాలేదు దాంతో పోలీసులు బస్టిలకు ఎగబడ్డారు. తుపాకులు చూపి మహిళలను, పిల్లలను బెదిరించారు. పార్లమెంటు సభ్యులైన మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్, వాసుదేవ ఆచార్య, మసూదాల్ హుసేన్లు ఆ పట్టణం సందర్శించారు. శత్రు స్వాధీనమైనట్లుగా పట్టణం వుందని వారు తెలియజేశారు. ఇలాంటి స్థితిలో కార్మికులు సమ్మె కొనసాగించలేక పోయారు. లొంగిపోయేందుకు సహితం వారు సిద్ధపడలేదు. రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం 8 నెలలపాటు సమ్మె నిషేధించింది. నిషేధం అయిపోగానే కార్మికులు ఒకరోజు సమ్మె చేశారు. మేనేజిమెంటు ఎనిమిది రోజుల జీతం కోత పెట్టింది. పోరాటం కొనసాగుతోంది.

కాంట్రాక్టు కార్మికులు

భిలాయ్ లోని సింప్లెక్స్ లిమిటెడ్ సంస్థ లోని కాంట్రాక్టు కార్మికుల పోరాటాలపై కూడ ఎంతో దమనకాండ సాగించి అణచి వేశారు. పి.కె. మొయిత్తాపై తప్పుడు ఆరోపణలు చేశారు. బెయిల్ కూడా ఇవ్వకుండా ఆరు నెలలు జైల్లో పెట్టారు. దావాపు పోరాటపు చివరి రోజుల్లో వైకోర్టు ఆతనిని విడుదల చేసింది. ఆ తరువాత అతను నిర్దోషిగా తీర్పు ఇచ్చారు. రిటెయిన్మెంటుకు వ్యతిరేకంగా భిలాయ్ స్టీల్ ప్లాంట్ కాంట్రాక్టు కార్మికులు సంవత్సరం పైగా పోరాడుతున్నారు. వీరబలిలో కొత్తగా ఏర్పడిన సి.ఐ.డి.యు. యూనియన్ కార్మికులపై పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. వారు కోరిందల్లా తమతో సంభాషణలు సాగించాలని. యం. పి. పారిశ్రామిక సంబంధాల చట్టం అడ్డం పెట్టుకుంటున్నది మేనేజ్మెంట్. కాల్పులు సాగించి పోరాటాన్ని అణచివేశారు. గ్వాలియర్, ఉజ్జయిని లలో సహితం మహిళా కార్మికులతో సహా లారీ ఛార్జీలకు గురైనారు.

జంషెడ్ పూర్ లోని 'టిస్కో' కాంట్రాక్టు వర్కర్ల అనుభవంకూడా అదే. తాము నిరంతరంగా వుండే పని చేస్తున్నాం కనుక తమను శాశ్వత కార్మికులుగా పరిగణించాలని వారి డిమాండ్. స్వభావరీత్యా పని నిరంతరం కొనసాగుతున్న విషయాన్ని మేనేజిమెంట్ ఆమోదిస్తున్నది. కాని కాంట్రాక్టు కార్మికులకు ఉద్యోగాలు ఇచ్చేందుకు నిరాకరిస్తున్నది.

కార్మిక సమావేశంపై పోలీస్ లారీచార్జీ జరిపింది. 300 మందికి పైగా గాయపడ్డారు. ఉద్యమం విఫలమైతే తమ అనుచరులకు ఉద్యోగాలు ఇప్పించవచ్చనే కోరికతో ఐ.ఎన్.డి. యు సి. మేనేజిమెంట్ ను సమర్థించింది బీహార్ కాంగ్రెస్ (ఐ) ప్రభుత్వం వారికి అండగా నిలిచింది. పోలీస్ లారీ చార్జీ ఫలితంగా ప్రఖ్యాత పార్లమెంటు సభ్యుడు కేదార్ దాస్ మరణించారు. కాంట్రాక్టు కార్మికుల పోరాటానికి సాహాయ్యం చేయాలనుకున్నందుకు గాను సి.ఐ.డి.యు. యూనియన్ కార్యవర్గాన్ని అరెస్టు చేశారు.

కాండ్లా స్వేచ్ఛావ్యాపార జోన్ లో పోలీస్ కాల్పుల్లో ఇద్దరు యువకులను పొట్టనబెట్టుకున్నారు. మేనేజిమెంట్ పనుపున పోలీస్ ఇన్ స్పెక్టర్ నేరుగా కాల్చివేశాడు.

కోలార్ బంగారు గనుల్లో కర్నాటక పోలీసులు ఐదుగురిని కాల్చేశారు అక్కడ విద్యార్థులు మాతృభాషలో విద్యాబోధన జరగాలని డిమాండ్ చేశారు.

అన్నివర్గాలపైనా దాడులు

దౌర్జన్యానికి గురైంది సమీకృత కార్మిక వర్గం మాత్రమేకాదు. అన్ని వర్గాల ప్రజలకు ఆ చేదు అనుభవం అందింది. యు. పి., రాజస్థాన్ ప్రభుత్వోద్యోగులు తమ హక్కులకై పోరాడారు. సమ్మె నిషేధానికి బీహార్ ప్రభుత్వం 'ఎస్కా' ప్రయోగించింది. అంతేగాక కనపడితే కాల్చేయమని ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. బీహారు, కేరళ, రాజస్థాన్ లలో విద్యుత్ ఉద్యోగుల సమ్మెను అణచివేశారు. బీహార్, ఢిల్లీ ఉపాధ్యాయులు, మహారాష్ట్ర ఇ.ఎస్.ఐ డాక్టర్ల అనుభవం కూడా అదే. బీహార్ కాంగ్రెస్ పాలనలోని లంచగొండి తనాన్ని బహిష్కరణం చేస్తున్నందున వాటిని అరికట్టేందుకు బీహార్ ప్రెస్ బిల్లు ఈ కాలంలోనే ప్రవేశపెట్టారు. దేశవ్యాప్తంగా పత్రికారచయితలు ఈ బిల్లును వ్యతిరేకించారు. కార్మికవర్గం వారికి అండగా నిలిచింది. ఫలితంగా ఆ బిల్లును ఉపసంహరించుకొనక తప్పలేదు.

నాయకులను హత్య చేయ ప్రయత్నించడం ఈ కాలపు దాడుల్లో ఒక ప్రత్యేకం లక్షణం. మోడీనగర్ లో జై ప్రశాన్ (హెచ్. యం.ఎస్)ను, తమిళనాడులో కామేడ్వే శక్తి

వేలును, గోపందరాజన్ లను, అస్సాంలో ఎన్. డేవ్ రామ్ ని, ఎస్.కె. ఘటక్ ను, యు. పి. లో హర్ష మేసింగ్ లను హత్య చేసేందుకే దాడులు చేశారు. క్షణాల్లో మరణం తపించుకున్నారు వీరు. ఘటక్ కన్ను పోయింది.

వామపక్ష ప్రభుత్వాలు స్పష్టమైన భిన్నత్వం

త్రిపుర, బెంగాల్ వామపక్ష ప్రభుత్వాలు ఇందుకు పూర్తిగా భిన్నంగా ప్రవర్తించాయి. అవి ప్రజాస్వామ్య అగ్రరంగాలుగా వ్యవహరించాయి. 'నాసా', 'ఎస్కా'లను ఉపయోగించేందుకు నిరాకరించడమే కాదు, ప్రేడ్ యూనియన్, ప్రజాస్వామిక పోరాటాలలో పోలీస్ జోక్యాన్ని నిరాకరించాయి. ఈ విధానం ఒక విషయాన్ని స్పష్టం చేసింది. కేంద్ర, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు శాంతి - భద్రతల సమస్యలు పడే పడే పేర్కొంటుంటాయి. అవన్నీ మేనేజిమెంట్ గుండాగిరి మూలంగా, వారి హంతక దాడుల ఫలితంగా ఉత్పన్నమయ్యే ఘటనలేనని స్పష్టమౌతున్నది. కార్మికుల న్యాయమైన హక్కులను, డిమాండ్ ను హరించే ప్రయత్నం నుండి తలెత్తేవే. పోలీసు మేనేజిమెంట్ కు మద్దతు ఇవ్వడమో, సంఘ వ్యతిరేక శక్తుల కార్యకలాపాలను చూచిమాడకుండా వుండటమో జరుగుతోంది. ఈ వైఖరి ఫలితమే శాంతి - భద్రతలు. ఇందుకు మంచి ఉదాహరణ బెంగాల్ లో జరిగిన 1981 ఏప్రిల్ 3 బండ్. వామపక్ష ప్రభుత్వాన్ని కూల్చేందుకు జరిగిన బండ్ అది. కాంగ్రెస్ (ఐ) ఆ బండ్ కు పిలుపు ఇచ్చింది. కలకత్తా రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్టు, ట్రాంవే వర్కర్లు వీరోచితంగా ఈ ప్రయత్నాన్ని వమ్ముచేశారు. తమ ప్రాణాలను పణంపెట్టి ఎదుర్కొన్నారు.

ఆ రెండు ప్రభుత్వాలు, కేరళ వామపక్ష ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వం ప్రేడ్ యూనియన్, ప్రజాతంత్ర హక్కులను విస్తృతం చేయడమేకాదు, నిరుద్యోగ భృతిగూడా ఇచ్చాయి. కార్మికుల ప్రయోజనార్థం అనేక పథకాలు రూపొందించాయి.

అవిర్భవించిన పోరాట ఐక్యత

బొంబాయి కార్మిక సదస్సులో జాతీయ ఆందోళనా కమిటీ ఏర్పడింది. ఐక్యతా పోరా

టాల శకం ఆవిర్భవించింది. ఇంతవరకు తమ ఆర్థిక కోర్కెల చుట్టూ పరిభ్రమిస్తుండిన బ్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం కొత్త మలుపు తిరిగింది. ప్రజా కోర్కెలను, ముఖ్యంగా రైతుల, వ్యవసాయ కార్మికుల కోర్కెలను అద్దమెత్తిపట్టడం ప్రారంభించింది. దళిత వర్గాల కోర్కెలను చేపట్టేందుకు ఒక ప్రారంభం అది.

మూడు దశాబ్దాలుగా భారత రైతాంగం అంతులేని దోపిడికి గురౌతున్నది. వారే పోరాడడం ప్రారంభించారు. అటువంటి సందర్భంలో కార్మికులు రంగంలోకి రావడం అత్యవసరం. 1981 మార్చి 6 న జరిగిన రైతు ప్రదర్శన రైతాంగంలోని ఈ కొత్త వరదడికి చిహ్నం. వీరికి సానుభూతిగా ఫరీదాబాద్ కార్మికులు సమ్మెచేశారు. మహారాష్ట్రలోని డిండి ప్రదర్శనను కార్మికవర్గం బలపరిచింది. కర్నాటకలో సహితం రైతాంగ పోరాటాలను కార్మికవర్గం బలపరిచింది. సి. ఐ. టి. యు. నాయకత్వంలో ఒకరోజు సమ్మెచేశారు.

జాతీయోద్యమ కమిటీ చొరవతో అనేక రాష్ట్రవ్యాపిత బండ్లు జరిగాయి. 1982 జనవరి 19న దేశవ్యాపిత సమ్మెకు పిలుపు నిచ్చాయి. అది భారత కార్మికోద్యమ చరిత్రలోనే ఒక నూతన అధ్యాయం. కార్మికవర్గం అద్భుతంగా స్పందించింది ఈ పిలుపుకు. 50 వేలమంది పైగా అరెస్టు అయినారు. దౌర్జన్యకాండను వీరోచితంగా ప్రతిఘటించారు. ఎసిమిడి రోజుల జీతాలు కట్ అయినాయి. ఎంతో కష్టసాధింపు సాగింది.

అప్పటినుండి పార్లీశామికవ్యాప్త పోరాటాలు అభివృద్ధి అయినాయి. ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలలో ఇది ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధి అయింది. ఈ పోరాటాలలో బొగ్గుగని కార్మికులు ముందున్నారు. 1982 నవంబరులో ఒకరోజు, 1983 జనవరిలో 3 రోజులు వారు సమ్మెచేశారు. వాటి ఫలితంగా జీతాల ఒప్పందాలపై అవధులు నిర్ణయించిన బి. పి. ఇ. సూచనలను ఓడించడం సాధ్యపడింది. ఐక్యతకై యిచ్చిన పిలుపు కార్మికాదరణ పొందింది. దాని ఫలితంగానే 26 రోజుల పాటు సాగిన పోరు అండ్ డాక్ పరిశ్రమలో సాగిన పోరాటంలో ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. గూడా పాల్గొన్నది. ఆ పరిశ్రమ కార్మికులు

25 శాతం తమ జీతాల బిల్లును పెంచుకున్నారు. ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. చివరకు ఊగిసలాడకుంటే ఇంకా మంచి ఫలితాలు సాధించడం సాధ్యమైవుండేది.

జనపనార పరిశ్రమలో సంపూర్ణ ఐక్యత సాధింపబడింది. 84 రోజుల సుదీర్ఘ పోరాటానికి వీరైంది. ఆ పోరాట ఫలితంగా వారు మొదటిసారిగా గ్రేడ్లు, పేస్కేల్స్ సంపాదించుకున్నారు.

విచ్ఛిన్న శక్తుల ఆవిర్భావం

ఈ ఐక్య పోరాటాల పెరుగుదల, విచ్ఛిన్నకర శక్తులు తలెత్తకుండా నిరోధించలేకపోయింది. సామాజ్యవాదులు, ప్రత్యేకించి అమెరికన్ సామాజ్యవాదులు ప్రపంచ ఆధిపత్యానికై అరులు చాస్తున్నారు. అందుకు కుట్రలు పన్నుతున్నారు. అందులో భాగంగా ఈ దేశాన్ని ముక్కచెక్కలు చేయాలని చూస్తున్నారు. అస్సాం, పంజాబ్ లో విచ్ఛిన్నకరశక్తులను కార్మికవర్గం సమైక్యంగా సవాలు చేయలేకపోయింది. హిందూ, ముస్లిం మతభాంధనులు రెచ్చగొడుతున్న భాత్య హత్యలను సహితం నివారించలేకపోయింది. మొత్తం మనదేశ కార్మికవర్గ అవగాహనలో గల పెద్ద బలహీనత ఇది. ఈ వైఫల్యం మూలంగానే ఇందిరాగాంధీ మరణానంతరం పథకం వేసి అమలుజరిపిన సామూహిక హత్యాకాండను సవాలుచేసి నివారించలేకపోయింది.

* కేరళలో మతశక్తులతో

* త్రిపురలో ఉపజాతి సమితి విచ్ఛిన్నకులతో కలిసింది కాంగ్రెస్—

అలాంటిపార్టీ ఈ దేశాన్ని ఐక్యంగా వుంచగలదా?

ప్రజలకు సాభాగ్యం సాధించగలదా?

ఇదీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ ఐదేళ్ళ ఆచరణ. దీనిని కార్మికవర్గం మరువరాదు. కాంగ్రెస్-ఐ ఈ క్షణంలో పబ్బం గడుపుకునేందుకు

త్రిపుర, బెంగాల్ వామపక్ష ప్రభుత్వ విధానాలు మనకు ఆదర్శాలు

అనేక వాగ్దానాలు చేయచ్చు. కాని అది దళిత ప్రజల సంక్షేమాన్ని సాధించలేదు. జాతీయ సమైక్యతను పరిరక్షించలేదు. అన్ని సెక్షన్ల ప్రజల్లో సమైక్యతా భావం పెంపొందించలేదు. తన తక్షణ ఎన్నికల ప్రయోజనాలకై ఈ శక్తులనే అది దగ్గర చేర్చుకుంటున్నది. కేరళ, త్రిపురలు అందుకు ఉదాహరణ. ఇందుకు భిన్నమైంది త్రిపుర, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వాల ఆచరణ. ఈ ప్రత్యేక విషయాలు పరిశీలించినా అంతే. వామపక్ష, ప్రజాతంత్ర, లౌకికశక్తులు మాత్రమే జాతీయ సమైక్యతను పరిరక్షించగలవు. అన్ని సెక్షన్ల ప్రజల పురోగతికి తోడ్పడగలవు.

వివిధ మతాలలో భాంధనులను కూడా కార్మికవర్గం మరచిపోరాదు. వివిధ మతాల ప్రజల మధ్యగల సామరస్యతా భావాలను విధ్వంసం చేయడమే వారి ప్రధాన కర్తవ్యం. వారు కార్మిక వర్గ ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేస్తారు. కార్మిక వర్గ కర్తవ్యం స్పష్టమే కాంగ్రెస్ (ఐ)ని వారు ఓడించాలి. వామపక్ష, ప్రజాతంత్ర, లౌకిక శక్తులను గెలిపించాలి. మత విచ్ఛిన్నకర శక్తులను నిరాకరించాలి.

సామాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా, దేశ విచ్ఛిన్నతకు వారువేసే ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా నికరంగా పోరాడే వామపక్షాలు బలమైన శక్తిగా వుండే పార్లమెంటు మాత్రమే ప్రస్తుత ఆర్థిక సంక్షోభ విషవలయం నుండి దేశాన్ని రక్షించగలదు. కొంతైనా అభివృద్ధిని సాధించగలదు. ప్రజాస్వామ్యానికి, బ్రేడ్ యూనియన్ హక్కుల రక్షణకు గుత్తపెట్టుబడిదారీ, బహుళ జాతి సంస్థల, భూస్వాముల దోపిడిని వ్యతిరేకించే శక్తులు పార్లమెంటులో బలపడాలి.

‘కార్మిక లోకం’
చదవండి! చదివించండి!!

“సీసం” చేసే మోసం

— డా॥ వి. ఆర్. బ్రహ్మరెడ్డి

(గత సంచిక తరువాయి)

ప్రాచీనకాలంలో రోమన్లు రాజ్యాలేలేటప్పుడు ఇప్పట్లాగానే సారాయి త్రాగే అలవాటుండేది వారికి. కాస్త డబ్బున్నవాళ్ళు సీసం పాత్రల్లో నిల్వ వుంచుకొని మరీ త్రాగేవారు. ఇంకాస్త దమ్ముగలవాళ్ళు ఏకంగా సీసం గ్లాసుల్లో పోసుకుని సారాయి త్రాగేవారు. ఆ సారాయిలో ఎక్కువ మోతాదులో సీసం కరిగివుండేది. డబ్బెక్కువ వున్నవాళ్ళు ఎక్కువ సారాయి + సీసం త్రాగుతూండేవాళ్ళన్నమాట. పర్యవసానంగా పైర చెప్పిన లక్షణాలతో స్వర్గానికి చేరేవారు పెందలకాడనే. అలా ఎందుకా లక్షణాలు వస్తున్నాయో కూడా తెలిసేదికాదు వారికి పాపం.

తనుక్కునేదెలా ?

‘సీసం’ శరీరంలో చేరినట్లు కనుక్కోవటం అంత తేలికకాదు. “సీసం ప్రమాదం” సంభవించగల పరిశ్రమల్లో ఆ కార్మికుడు పని చేస్తున్నాడో లేదో ముందుగా విచారించాలి. పైన చెప్పిన లక్షణాలేమయినా వున్నాయేమో పరీక్షచేసి చూసుకోవాలి. ఆపైన ప్రయోగశాలలో రక్తము, మూత్రము పరీక్ష చేసి ఏ మోతాదులో సీసాన్ని స్వంతం చేసుకున్నాడో నిర్ధారించాలి.

వైద్యం ఎలా ?

రక్తంలోనూ, రక్తకణాల్లోనూ, ఎముకల్లోనూ పేరుపోయిన సీసాన్ని తొలగించటానికి ఈమధ్య కాలంలోనే వైద్యం వచ్చింది “పెన్సిలమన్,” “కాల్షియం-ఇ. డి. టి. ఏ” అనే పదార్థాలు వాడటం ద్వారా శరీరంలో పేరుకుపోయిన సీసాన్ని జుట్టుపట్టుకు లాగి మూత్రం ద్వారా బయటకు గెంటివేయబడేట్లు చేస్తాయి. ఈ వైద్యం చేయబోయే ముందు సీసం ప్రమాదం వాటిల్లే పరిశ్రమల్లోంచి మన కార్మిక సోదరులు ముందుగా తప్పుకోవాల్సి వుంటుంది. ప్రత్యామ్నాయ బ్రతుకు తెరువు వెతుక్కోవాలి.

నివారణ ఎలా ?

ప్రత్యామ్నాయం : ‘సీసం’ ఉపయోగించుకోవద్దు.

చక తప్పనిసరైన పరిశ్రమ లన్నింటిలో వీరైన సంస్థాలలో ‘సీసం’ బదులు అంతకంటే తక్కువ ప్రమాదంగల లోహాన్ని వాడాలి అలాగే ‘సీసం’ గాలిలో కలిసే ప్రమాదముండే విభాగాలను మిగతా పాంతాల నుండి విడదీయాలి. అక్కడ పనిచేసే కార్మికులకు కళ్ళకు గ్లాసులు, ముక్కు, నోరుకు మాస్కులు వంటివి, ప్రత్యేకదుస్తులు అందించే ఏర్పాట్లు చేయాలి పరిశ్రమాధిపతులు. ఈ విషయాలను పరిశ్రమాధిపతులు అనుకూలంగా మర్చిపోతుంటారనే విషయం వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు.

పరిశుభ్రం చేయుట : పనిచేసేచోట చెత్తాచెదారాలు పేరుకోకుండా జాగ్రత్త వహించుకోవాలి.

వృత్తి రుగ్మతలు-16

చదం, ఒకవేళ శుభ్రంచేయాలివస్తే (తప్పదుగా మరి) దాంతోపాటు సీసం గాలిలో కలవకుండా చూడాలి

పరీక్షలు : సీసం ప్రమాదం వాటిల్లే అవకాశముండే కార్మికులందరినీ నిర్ణీతసమయాల్లో వైద్యపరీక్ష చేయాలి. సీసం మోతాదు శరీరంలో పెరగగానే అతన్నలా సీసానికి బలియివ్వకుండా, పనిలోంచి తప్పించి వైద్యం చేసి ఆ తర్వాత ఆశిక్, ఇంకో వృత్తి రుగ్మతకో బలి యివ్వాలి (!?)

వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత : సీసంతో పనిచేసే కార్మికులు చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కోకుండా భోంచేసినా, శుభ్రంగా కడుక్కొని ఆపైన చేతుల్ని చొక్కాకు తుడుచుకొని భోంచేసినా ఆమేరకు సీసాన్ని కూడా భోజనంతోపాటు తినాల్సి ఉంటుంది జాగ్రత్త !

ప్రభుత్వం ఏంచేసింది ?

డబ్బాల పరిశ్రమలో కిలోగ్రాం బరువుండే ఖాళీ డబ్బాలు 1 మిల్లిగ్రాం కంటే మించి సీసం కలిసి ఉండరాదన్నది ప్రభుత్వం ఆదేశం.

ఇదే పసిపిల్లల ఆహారాలు నిల్వచేసే డబ్బాలలోనయితే కిలోగ్రామునకు మిల్లిగ్రాములో అయిదోవంతు మించకూడదన్నది ప్రభుత్వము.

త్రాగే నీటిలో లీటరుకు మిల్లిగ్రాములో పదోవంతుకు మించరాదని శాసించింది.

గ్యాలను పెట్రోలులో 400 మిల్లి గ్రాములకు మించి సీసం ఉండరాదని అమెరికా, ఇంగ్లాండులలో శాసనం.

1 కిలో పెయింట్లో 250 మైక్రోగ్రాములకు మించి సీసం ఉండరాదన్నది శాసనం.

1924 నుంచి మనదేశంలో “లెడ్ పాయిజనింగ్” (సీసం ప్రమాదం) వుంది. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాల్సిన జబ్బు ఇది.

అంతా బాగానే ఉంది “అల్లుడినోట్లో శని ఉన్నట్లు”. ఈ శాసనాల్ని అమలు జరిపే దెవరు? ఎవరూ లేరు వాస్తవంలో.

కార్మికులు సీసానికన్నా బలికావాలి- తప్పించుకు బయటపడితే నిరుద్యోగానికి, ఆకలికి బలికావాల్సిన గతి ఉందిక్కడ.

సీసం మోసం చేయటంలేదు. సీసం అధినేతలు చేస్తున్నారు అసలు మోసం.

‘కార్మిలోకం’ చందాల పెంపు

- పొన్నూరు నుండి 50 సం॥ చందాలు కొత్తగా చేర్చించి ఆదర్శ కృషి చేశారు.
- బెంగుళూరు నుండి 10 కాపీలకు కొత్తగా ఏజన్సీ ఏర్పడింది.
- ఇల్లెందు నుండి మరో రెండు కొత్త ఏజన్సీల ద్వారా 50 కాపీలు ముందుగా డబ్బు చెల్లించారు.
- రాజమండ్రి మరో 2 ఏజన్సీలు 10 కాపీలు.
- సత్తుల నుండి 10 సం॥ చందాలు చెల్లించి ఏజన్సీ ఏర్పడ్డారు.
- మణుగూరు పి. వి. టౌన్ షిప్ 25 కాపీలు కొత్తగా ఏజన్సీ ఏర్పడ్డారు.
- అనంతపురం జిల్లా నుండి 22 సం॥ చందాలు
- నెల్లూరు నుండి 10 చందాలు
- కర్నూలు నుండి 10 చందాలు
- సిర్పూరు కాగజ్ నగర్ నుండి 10 కాపీలు ఏజన్సీ

బహుళజాతి సంస్థల లాభత్వప్లతో భోపాల్ తో జరిగిన నరమేధ

అది వార్తకాదు. దిగ్గజాతిని కలిగించే సంఘటన. లాభాపేక్షతో సాగిన మానవ మారణహోమం. విదేశీ "విజ్ఞానం" "ఆధునిక సాంకేతిక నైపుణ్యం" కలిసి సాగించిన సామూహిక హత్యాకాండ.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో శత్రుమారణ హోమానికి హిట్లర్ ప్రయోగించిన రసాయి నాన్ని, బహుళ జాతి కంపెనీ "యూనియన్ కార్పొరేట్" భోపాల్ పై విసిరింది. నగరం మరు భూమిగా మారింది. నాల్గవ వంతు ప్రజలు ఆసుపత్రులు పాలైనారు. వేలాది పశువులు నశించాయి. చెట్టాచేమలపైన, భవిష్యత్తు తరాలపై దాని ప్రభావం పైనా తర్జనభర్జనలు జరుగుతూనే వున్నాయి.

ఇంత మందిని పొట్టనపెట్టుకున్నది "మెథైల్ ఇసోసైనేడ్" అనే రసాయనం. 'షోషిజన్' అనే మరింత ప్రమాదకరమైన రసాయనం సహితం అయివుండవచ్చని అంచనా.

ఈ రసాయనాలు గాలిలో చేరితే ఆగాలి పీల్చిన వాడికి ఊపిరాడదు. గొంతులో మంట, కండ్లు వాచిపోతాయి, ఊపిరితిత్తులలో ద్రవాలు పేరుకొని ప్రాణాలు తీస్తాయి.

ఈ ప్రమాదకర రసాయనాలను ఉత్పత్తి చేసే ఫ్యాక్టరీ ఈ కంపెనీదే అమెరికాలోని వెస్ట్ వర్జీనియాలో వుంది. రెండవది భారత దేశంలో వుంది.

పెట్టుబడిదారీ మార్గంలో ఈ దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని పాలకుల దివాలాకోరు పంథా. అందుకు ఆశ్రయిస్తున్న విదేశీ పెట్టుబడి పైన. అది అందించగలవి బహుళ జాతి కంపెనీలు. వాటి సాంకేతిక నైపుణ్యం ఈదేశ ప్రజలకు స్వర్గం నిర్మించి పెడుతుందని పాలక పక్ష వాదన. బూర్జువా వండి మాగధుల కిర్తి ప్రకటనలు.

బడుగుదేశాల బూర్జువా వర్గ ఆశలను బహుళ జాతి కంపెనీలు సొమ్ము చేసుకుంటున్నాయి. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో కారు చౌకగా మానవశ్రమను దోపిడి చేస్తున్నారు. ఆక్రమంలో మానవజీవితానికి రక్షణలేకుండా

చేస్తున్నారు. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ప్రమాదాల నివారణకు తీసుకునే జాగ్రత్తలు బడుగుదేశాల్లో విస్మరిస్తున్నారు. వర్జీనియాలో వున్న స్థాయిలో రక్షణ పరికరాలు భోపాల్ లో లేవనీ ఆ కంపెనీ డైరెక్టర్ ఆమోదించాడు. ప్రమాద హెచ్చరికకు ఇక్కడ కంప్యూటర్ ను వాడలేనని స్పష్టంచేశాడు.

"యూనియన్ కార్పొరేట్" ప్రపంచంలో వున్న ఐదువందల "రాక్షస" కంపెనీలలో 37వ స్థానం ఆక్రమిస్తుంది. దాని ఆస్తులు వెయ్యికోట్ల డాలర్లు. ఏటాదాని అమ్మకాలు 10,828 లక్షల కోట్ల డాలర్లు. ప్రపంచమంతా విస్తరించిన దాని కార్యకలాపాలలో 99,506 మంది ఉద్యోగులు వున్నారు. రకరకాల వసువులను ఉత్పత్తి చేస్తున్నది. అందులో భోపాల్ ఫ్యాక్టరీలో క్రిమిసంహారక మందులు తయారు చేస్తారు.

భోపాల్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టుబడి 25 కోట్ల రూపాయలు కావడానికి ఇది బహుళ జాతి కంపెనీ కాని భారతదేశంలో దాని సన్నిధి కంపెనీగా యూనియన్ కార్పొరేట్ ఆఫ్

ఇండియా అని మరొక కంపెనీని ఏర్పాటు చేశారు. విదేశీ కంపెనీకి ఇండియా ముఖం తగిలించారన్న మాట! ఈ చిన్న మార్పుతో అది ఇండియా కంపెనీ అయిపోయింది. ఇండియాలో దానికొక చైర్మన్. ఆయన పేరు శ్రీ కేశవ్ మహేంద్ర. శ్రీ వి. పి. గోఖలే దానిని మేనేజింగ్ డైరెక్టర్. ఇద్దరూ బొంబాయిలో వుంటారు. అసలు షగ్గాలు మాత్రం అమెరికాలో వుంటాయి. అసలు సూత్రధారులు వారు. ఇక్కడివారు తెరమీద తోలుబొమ్మలు మాత్రమే.

అమెరికా కంపెనీకి, దాని భారతదేశ కీలు బొమ్మకు 1975 అక్టోబరు 31 న ఒక ఒప్పందం జరిగింది. అంతవరకు కేవలం దిగుమతి చేసుకుంటున్న రసాయనాలను భోపాల్ లో ఉత్పత్తి చేస్తారు. అందుకు 25 కోట్ల పెట్టుబడితో భోపాల్ లో ఫ్యాక్టరీ పెట్టారు. ఆ పెట్టుబడిలో 20 కోట్ల రూపాయలు "పితృ" కంపెనీకి చెల్లిస్తారు. వారు యంత్రాలను, తమ "విజ్ఞానాన్ని" ఈ కంపెనీకి అందిస్తారు. అంటే ఈ ఫ్యాక్టరీ

కళ్ళుపోయిన లల్లి, తండ్రుల మధ్య రోదిస్తున్న బిడ్డ

25 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిలో 20 కోట్లు అమెరికాకు తరలివెళ్ళింది. 5 కోట్లు మాత్రమే ఇండియాలో బహుళ ఫ్యాక్టరీ బిల్డింగ్లు కట్టేందుకు ఖర్చుపెట్టారు.

బహుళజాతుల సంస్థలు భారతదేశాన్ని పారిశ్రామికవంతం చేస్తున్నాయా, లేక ఈ దేశ సంపదతో తమ యంత్రాలను అమ్ముకుంటున్నారా - అంటే ఈ దేశం నుండి పెట్టుబడి తరలి వెళ్ళడానికే ఉపయోగపడుతున్నాయి.

ఈ పెట్టుబడిలో “పితృ” కంపెనీ భాగమెంత? ఇండియాలో పోగైన ప్రైవేట్ పెట్టుబడి ఎంత? ప్రభుత్వ ఆర్థికసంస్థలు, బ్యాంకులు పెట్టిన పెట్టుబడి ఎంత? అనే విషయాలు ఇంకా స్పష్టం కాక తెలియరావడం లేదు.

1977లో కార్బన్ షేషన్ ప్లాంట్ ప్రారంభమయింది. ఆల్బానెస్టాల్ ప్లాంట్ 1978లో పూర్తి అయింది. అది ఇంకా ఉత్పత్తి ప్రారంభించలేదు. కాగా ప్రమాదకరమైన కార్బన్ షేట్లు 1979లో ఉత్పత్తి ప్రారంభమైంది. ఇందులో ఫోసెజెన్, కోరెన్, కార్బోమోన్ ఆక్సైడ్, మెథిల్ ఐసోసైనేడ్లు ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఇవన్నీ ప్రమాదకరమైన రసాయనాలే.

ఫ్యాక్టరీ అయితే పెట్టాడుగాని వాటి నిర్వహణకు భారతదేశంలో సాంకేతిక నిపుణులకు తర్ఫీదు యివ్వలేదు. దాంతో ఉత్పత్తి ప్రారంభం నుండే ప్రమాదాలు ప్రారంభమైనాయి. ఆ రోజుల్లో వారెన్ ఊమనార్ అనే అమెరికన్ దానికి ఆధ్వర్యం వహిస్తుండే వారు. ఆయనే కొందరు భారతీయులకు ప్రమాదాల మధ్యనే తర్ఫీదు ఇచ్చారు.

ఫ్యాక్టరీ ప్రారంభం నుండే ప్రమాదాలు గూడా ప్రారంభమైనాయి. 1975లో ఒక కార్మికుడు ప్రమాదానికి గురైనాడు. మొదటి సారిగా 1978లో రసాయనాలు కారి గాలిలో కలవడం ప్రారంభమైంది. రెండవసారి 1981 డిసెంబరు 8న జరిగిన లీకేజ్ లో మహమ్మద్ అస్రాఫ్ అనే ప్లాంట్ ఆపరేటర్ మరణించాడు. మరో ముగ్గురు ఆసుపత్రిలో చేరి బ్రతికి బయటపడ్డారు. అప్పడూ ఫోసెజెన్

లీక్ అయింది. అదే రసాయనం 1982 ఫిబ్రవరి 9న గూడా లీకేజ్ అయింది. 24 మంది కార్మికులు చావు బతుకుల మధ్యకొన్ని నెలలపాటు వుండిపోయారు.

అంతటితోనైనా ప్రభుత్వం కళ్ళు తెరవలేదు. జాగ్రత్తపడలేదు. 1982 అక్టోబరు 5న మరలా రసాయనాలు లీక్ అయినాయి. చుట్టూతా గల కాలనీల వాసులంతా దీనికి గురైనారు. ఊపిరి ఆడక, కండ్లు కనిపించక ఆరు కాలనీల ప్రజలు అవస్థపడ్డారు. వేలాది మంది భయంతో నగరంవదిలి పారిపోయారు. 1983 లో మరో రెండు ప్రమాదాలు జరిగాయి.

1989లో ఈ ఫ్యాక్టరీ ప్రారంభించినప్పటికీ అది భోపాల్ కార్పొరేషన్ పరిధి

సామ్రాజ్యవాదుల ‘ఆర్థికసాయం’, బడా పెట్టుబడుల ‘సాంకేతిక నైపుణ్యం’ ద్వారా పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి మూలం తెచ్చి పెట్టిన ఘోరకలి.

దాటి వుండేది. ఇలాంటి ఫ్యాక్టరీలు జనవాసాలకు కనీసం 25 కిలోమీటర్ల దూరంలో వుండాలని రూల్స్ చేపుతున్నాయి. కాని 1989 తర్వాత ఫ్యాక్టరీ చుట్టూతా డజనుపైగా కాలనీలు ఏర్పడ్డాయి వీటిని నివారించినవారులేరు. ఫ్యాక్టరీ దగ్గరకు రవాణా సౌకర్యాలు కొరతగావడం, మరో బతుకుతెరువులేక, ఫ్యాక్టరీలో ఏర్పడే పరోక్ష వృత్తులకు తమ జీవితాన్ని అంకితం చేసుకున్న వారూ ఫ్యాక్టరీ చుట్టూ వసతి ఏర్పరుస్తున్నారు. ఈ కాలనీలో జనసాంద్రత సహితం బాగా పెరిగింది.

దీని గమనించిన కార్పొరేషన్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ శ్రీ యం యస్. బుచ్ ఫ్యాక్టరీని అక్రమముండి తరలించాలని కంపెనీకి నోటీసు ఇచ్చారు. ఇది జరిగి 9 సంవత్సరాలు అయింది. మొదటి ప్రమాదంతోనే కవలిన మొదటి ఆఫీసర్. ఆ ఫ్యాక్టరీ కదలలేదు సరిగదా, ఆ అధికారిని ఆ అధికారం నుండి తొలగించారు. మరే అధికారి ఈ రాక్షస

కంపెనీ వైపు కన్నెత్తి చూడలేదు. వాణావరణం కాలుష్యం అవుతుందని నోటీసు. అందుకు సమాధానంగా కంపెనీ భోపాల్ కార్పొరేషన్ కు 25 వేల రూపాయల “భూరి” విరాళం యిచ్చింది. పార్కు నిర్మించమన్నది. ఆ పార్కులోని స్వచ్ఛమైన గాలికో భోపాల్ నగరం శుభ్రమైన కాలుష్య రహితమైన గాలి పీల్చగలరని కంపెనీ అభిప్రాయం! ప్రభుత్వము సహితం ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవించింది.

ఆ స్ట్రాప్ మరణం తరువాత ప్రభుత్వం ఒక నిపుణుల కమిటీని నియమించింది. నివేదిక ప్రభుత్వానికి అందింది. రక్షణవీన్యాట్లలో నిర్లక్ష్యం ఫలితంగానే ప్రమాదం జరిగినట్లు నిర్ధారించారు. పరిస్థితి అలాగే కొనసాగితే

తీవ్రమైన ప్రమాదాలు జరగవచ్చని హెచ్చరించారు.

ఈ హెచ్చరిక కన్నా, నిపుణుల అభిప్రాయం కన్నా బహుళజాతి కంపెనీ బలం ఎక్కువ. నిపుణుల కమిటీ నివేదిక మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సచివాలయంలో మట్టికొట్టు కుంటున్నది.

“పితృ” కంపెనీవారు గూడ నిర్వహణా రక్షణ వీన్యాట్ల సర్వే

చేయించారు. ఆ నివేదిక చదివిన వారెవరూ, మానవ జీవితాలపట్ల అభిమానం వున్నవాడెవ్వడూ ఆ కంపెనీని మరొక్క షణం నడపనిచ్చేవాడు కాదు. కాని కాంగ్రీ ప్రభువుల మనసు ప్రజలమీద కాదు, పడవులమీద. అవి తెచ్చేందుకు అవసరమైన డబ్బుమీద. అవి తమకు బంధుమిత్ర సహకారానికి చేసే వడ్డనలమీద.

1981 ప్రమాదం తర్వాత స్థానిక పత్రికలు ఈ విషయమై గగ్గోలు చేశాయి. వ్యాస పరంపరలు ప్రకటించాయి. భోపాల్ అగ్ని పర్వత శిఖరాన నీలచి వుందని హెచ్చరించాయి. ఈ హెచ్చరికలు మధ్యప్రదేశ్ శాసనసభలో ప్రతిధ్వనించాయి. కార్మికశాఖామంత్రి ఈ ప్రశ్నలను తృణప్రాయంగా కొట్టిేశాడు. ఫ్యాక్టరీల్ల ఎలాంటి ప్రమాదం లేదని (బహుళా తనకేమో!) బల్లగుడ్డి మరిచిపెట్టాడు. ఫ్యాక్టరీని మరోచోటికి తరలించాలని వచ్చిన సూచనలకు “అదేమన్నా రాయి

టయ్యా. ఒకచోట తీసి మరొకచోట పెట్టేందుకు? అది ఫ్యాక్టరీ: 25 కోట్ల ఖరీదు దాండ్" అని సమాధానం చెప్పాడు.

ఇంతకీ రసాయనం ఎలా బయటపడింది?

టాంకులో వత్తిడి ఎక్కువైంది. దాంతో రసాయనం దాచి వుంచిన టాంక్ మూతగా వుండే కాంక్రీటు పగులిచ్చింది. ఆ పగులు ఒక అంగుళం వెడల్పు, 10, 12 అడుగుల పొడుగునా పడింది. దానిలో నుండి రసాయనం పైకి వచ్చి గ్యాస్ గామారి పూరిని చుట్టు ముట్టించని కంపెనీ అధికారులు ఘటన జరగగానే పేర్కొన్నారు.

కాని సి.బి.ఐ.విచారణలో అనేక కోత విషయాలు బయటపడ్డాయి. సేఫ్టీ వాల్వులు మూసివేయకుండానే యం. ఇ. సి. రసాయనం వుండే టాంకు రియాక్టర్ ఫిల్టర్లు శుభ్రపరచ చూచారు. దానితో డిసెంబరు 2వ తేదీ రాత్రే 10-30 లకు లీకేజీ ప్రారంభమైంది. ఈ వాల్వులు మూయనందున వెంట్ లైన్స్ గుండా

వాతావరణంలో తేమ, లోపలి రసాయనంలో వేడిని, వత్తిడిని పెంచివుండాలి. అంటే ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వం, కంపెనీ చెబుతున్న దానికన్నా మూడు గంటలు ముందే లీకేజీ ప్రారంభమైంది.

టాంక్ కెపాసిటీ 15వేల గ్యాల్లన్లు. వాతావరణ వత్తిడులను తట్టుకునేందుకు కాథాడిక్ కోటింగ్ ఇచ్చారు. అది 40x8 టాంక్. లోపలికి చేరిన వత్తిడితో తన స్థానం నుండి కదలిపోయింది. ఆ కదలికతో పైన గల కాంక్రీటు చిట్టింది. గత 5, 6 రోజులుగా వత్తిడిని చూపే యంత్రం పనిచేయటంలేదు. శీతలీకరణ యంత్రం అంతకు ముందే మూసి

వైజర్, సూపరిండెండెంట్ డ్యూటీలో వున్నారు. ప్రొడక్షన్ మేనేజర్ కు తెలిపిపోను చేశారు. గ్యాసును చిమ్మి ద్వారా వదిలేయ మని ఆయన ఆదేశం. అదే జరిగి వుంటే భోపాల్ భగ్గుమని అగ్నిహోత్రానికి ఆహుతి అయ్యేది. పరికరాలు సరిగ్గా లేనందున ఈ మహా విపత్తు తప్పింది.

ఈ గ్యాస్ ను కొద్ది పాటి మోతాదులో వద

లుతూ అది మండకుండా వుండేందుకు కాస్టిక్ సోడా, నీరు దానిపై నిరంతరం చల్లుతుండాలి వాటిని ప్రయోగించే రెండు యంత్రాలు చెడిపోయి వున్నాయి. అంతేగాదు ఫ్యాక్టరీలో కాస్టిక్ సోడా లేదు!

ఈ గ్యాస్ మండకుండా చేసే మరొక అవకాశం నైట్రోజన్ ను ఈ రసాయనాలకు పై కప్పుగా ఉపయోగించడం. అయితే భోపాల్ లో ఏనాడూ ఈ ప్రక్రియను అమలు చేయలేదట!

ఇవీ ప్రమాదాల నివారణకు కంపెనీ తీసుకున్న చర్యలు! అయినా

తమ ప్రమాదనివారణ పరికరాలు అత్యున్నత మైనవి. అవి ఎప్పుడూ సంసిద్ధంగా వుంటాయి. వాటి నిర్వహణలో ఏమరపాటు వుండదు— ఇదీ కంపెనీ వాదన.

కంపెనీ నిర్లక్ష్యం ఇందుకు కారణం. లాభా

వ్యక్తులను, జాతులను రక్తపాతంలో ముంచకుండా, వారిని మట్టిపాలు చేయకుండా, బాధల ప్రవాహంలో తడిపివేయకుండా, అవమానాగ్నులమధ్య నడిపించకుండా బూర్జువావర్గం ఎప్పుడైనా అభివృద్ధిని సాధించగలిగిందా? అంతకుమించి ఆ వర్గం సాధించింది ఇంకేమైనా వుందా?

— కారల్ మార్క్స్

[భారతదేశంలో బ్రిటిష్ పాలన భవిష్యత్ ఫలితాలు అనే వ్యాసంలో 1858 ఆగస్టు 8న]

వేశారు. ఉదయం జరిగిన షిఫ్టులో వెంట్ లైన్ ను డిస్ కనెక్టు చేశారు. యం. ఇ. సి. ట్యాంకులు నిండివున్నందున అక్టోబరు 22న ఉత్పత్తి ఆపారు. రాత్రీ 10-30 లకే లీకేజీ కనబడింది. తరిఫీదు లేని ప్లాంట్ సూపర్

మిర్యాలగూడెం

రైస్ మిల్లు కార్మికులను పనిలోకి తీసుకోవాలి

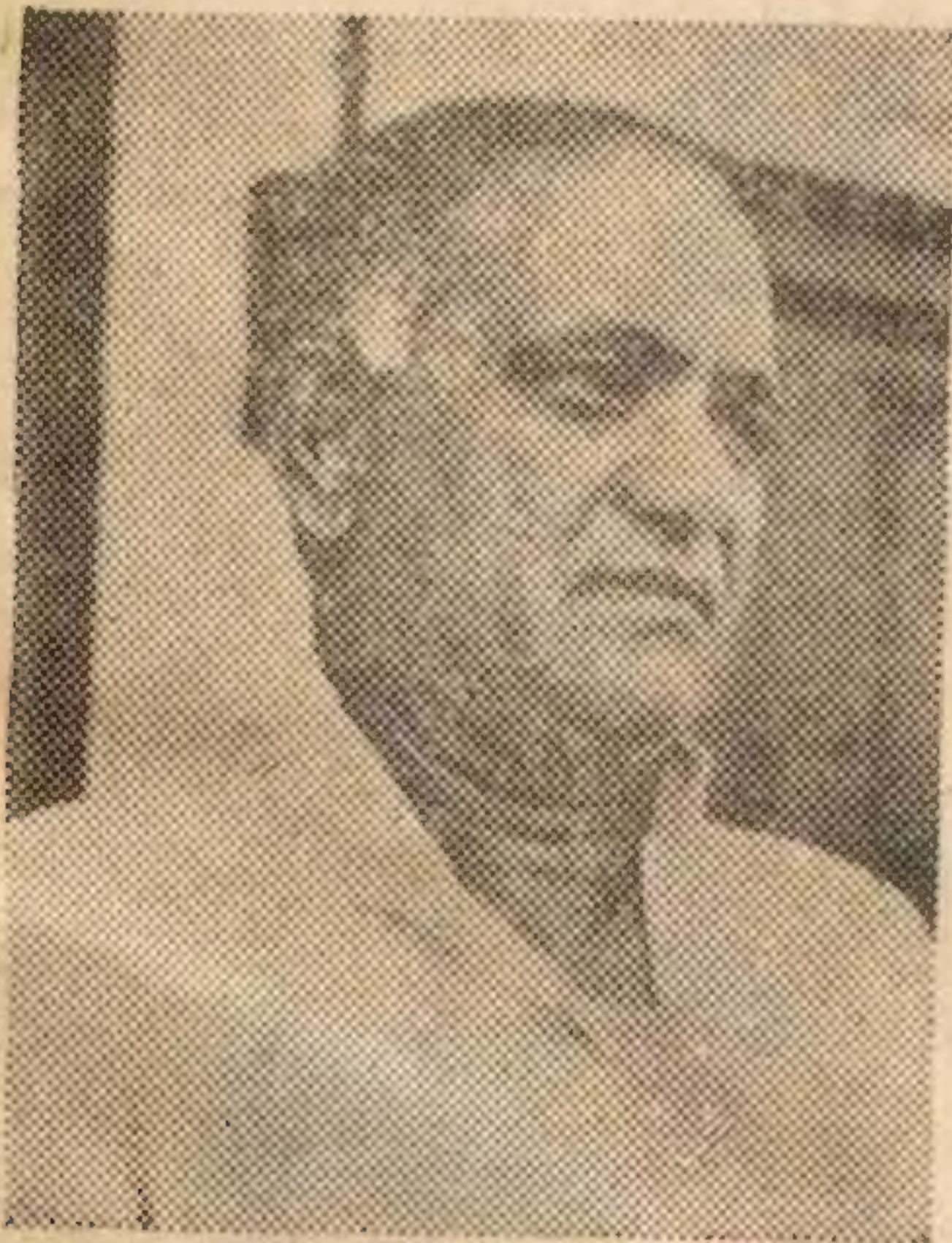
మిర్యాలగూడెంలో 50 రైస్ మిల్లులు పని చేస్తున్నాయి. ఇందులో 22 మిల్లుల యజమానులు నవంబరు నుండి 52 మంది మిల్లు ఆపరేటర్లైన కార్మికులను పనిలోకి తీసుకోకుండా అక్రమంగా వ్యవహరించుతున్నారు. మిర్యాలగూడెం పార్ బాయిల్లు రైస్, ఆయిల్, డాల్ మిల్లుల డ్రైవర్లు యూనియన్ అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు శ్రీ రంగారెడ్డి, శ్రీ అప్పారావులు, జిల్లా సి. ఐ. డి. యు. నాయకులు శ్రీ ఆర్. రంగయ్యగార్లు యజమానుల అక్రమ చర్యల గురించి రైస్ అండ్ ఆయిల్ మిల్ యజమానుల అసోసియేషన్ కు ఫిర్యాదు చేశారు. అంతేగాక రంగారెడ్డి జిల్లా డిప్యూటీ లేబర్ కమిషనరుకు ఫిర్యాదుచేశారు.

వారు జోక్యం చేసుకొని జాయింట్ మీటింగులు పెట్టినప్పటికీ యజమానులు పరిష్కారానికి రాలేదు. యజమానుల మొండికైఖరిని కార్మిక నాయకులు ఖండించారు. తొలగించిన కార్మికులను పనిలోకి వెంటనే తీసుకోకపోయినచో ఆందోళన తప్పదని హెచ్చరించారు.

సి. ఐ. డి. యు. నిధి

(గతంలో ప్రకటించిన తరువాయి)

నెల్లూరు సి.ఐ.డి.యు. సిటీ
కొన్నిలు ద్వారా రు. 2500/-
జంటనగరాల ఆల్ షాప్స్
అండ్ గుమస్తాల యూనియన్
హైదరాబాద్ రు. 200/-
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పెన్
షన్ యూనియన్
హైదరాబాద్ రు. 1000/-

వీరతెలంగాణా రై తాంగ సాయుధ పోరాట యోధుడు, భా.క.పార్టీ (మార్క్సిస్టు) అభ్యర్థి కామ్రేడ్ బీ.మి.రెడ్డి నరసింహారెడ్డిని గెలిపించండి!

అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదుల కన్నెర్రకు కంగుతిన్న “హస్తం” పాలకులు దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని రక్షిస్తారా?

(15 వ పేజీ తరువాయి)

పేక్ష ఈ నిర్లక్ష్యానికి మూలం. బహుశ జాతి కంపెనీల పెత్తనానికి ఈ ప్రమాదం ఒక ఉదాహరణ. మానవ ప్రాణానికి వారిదృష్టిలో విలువలేదు.

ఈ ప్రమాద ఫలితాలు ఏమిటి?

ఏమో? ఎవరూ చెప్పలేకుండా వున్నారు. రసాయన ఇంజనీరింగ్ చరిత్రలోనే ఇలాంటి ప్రమాదం ప్రపంచంలో ఎక్కడా జరగలేదు. అందువల్ల ఈ ప్రమాదపు భవిష్యత్ ఫలితాలను భవిష్యత్ మాత్రమే తేల్చాలి. కాని రానున్న ప్రమాదపు నీడలు అప్పుడే బయట పడుతున్నాయి. జబ్బునయమెందని ఇంటికి పంపివేసిన రోగులు మరింత తీవ్రమైన వ్యాధులతో తిరిగి ఆసుపత్రులకు వస్తున్నారు. గతంలోలేని విరోచనాలు కొత్తగా ప్రారంభమైనాయి. వాంతులు మరో కొత్త లక్షణం గుండెల్లో నొప్పి. గ్యాస్ ఏర్పడడం ఇప్పుడు మాత్రమే కనిపిస్తున్నది. ఇదీ స్థితి.

ఇప్పటికే వాతావరణంలో వున్న గ్యాస్ను తొలగించడం ఎలా? మరో ట్యాంక్లో ఉన్న యం.సి.ని ఏమిచేయాలి? దానిని “సెవిన్” వండుగా తయారు చేయాలని ఒక సూచన. కాదు గాలిలోకి తగు రక్షణతో వదిలెయ్యాలని మరో సూచన.

మందు తయారు చేసేందుకు భారత

ప్రభుత్వం అనుమతించిందని కంపెనీ అమెరికాలో ప్రకటించింది. ససేమిరా ఫ్యాక్టరీ తెరవనిచ్చేదిలేదని ముఖ్యమంత్రి ప్రగల్భాలు. ఏది సత్యం! ఏది అసత్యం!! - కాలమే తీర్పు చెప్పాలి.

మనది స్వతంత్ర భారతం. తన ప్రజలను రక్షించుకునేందుకు, తన చట్టాలను అమలు జరుపుకునేందుకు ఈ ప్రభుత్వానికి హక్కు వుందనుకుంటాం మనం. అయితే సామ్రాజ్యవాదుల ఆరిక “సహాయంతో”, “సాంకేతిక నైపుణ్యంతో” ఈ దేశాన్ని బూర్జువాపథంలో పెంచాలనుకుంటున్న ప్రభుత్వం మనది. ఇచ్చేవాడి ముందు పుచ్చుకునేవాడు ఎంత బలహీనుడో ఈ ఉదంతం స్పష్టం చేసింది.

20 కొట్ల రూపాయలు తీసుకొని పెత్తనం తన చేతిలో పెట్టుకున్నది అమెరికా కంపెనీ. ప్రమాదకరమైన ఈ రసాయనాల ఉత్పత్తికి పూనుకుంది. వాటి రాక్షస ప్రమాదాల నుండి రక్షించేందుకు ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసింది కంపెనీ. ఆ విషయంలో అది విఫలమైంది. ఇది విశ్వాసఘాతం, నిర్లక్ష్యం. - దానివలన వేలాది శవాల గుట్టలు. లక్షలాది ప్రజల భవిష్యత్ ప్రశ్నార్థకం.

అందుకే అనేక సెక్షన్ల క్రింద కేసులు పెట్టింది ప్రభుత్వం. ఆందర్భాసను అరెస్టు చేసింది. అతను అమెరికా పౌరుడు. మన

దాత దేశం అది. అందుకే ఈ అరెస్టుకు ఆ దేశం కన్నెర్రచేసింది. ఢిల్లీ గడగడలాడింది. ప్రభుత్వ విమానంలో రాచమర్యాదలతో ఢిల్లీ చేర్చారు ఆయన్ను. ఈ సాష్టాంగ సమస్కారానికి ఏ “హస్తాలు” కారణమో ఇంకా పూర్తి వెలుగు ప్రసరించలేదు.

ఈ ఘటన ఘాతం. సామూహికహత్య! సామ్రాజ్యవాద దేశాల బడా బూర్జువావరలాభతృష్ణకు భారతదేశంలో ఒకచిన్న “హిరోషిమా” సృష్టించారు.

ఈ నరమేధకు కన్నీరు కార్పాలిందే. కాని అదే చాలదు.

* బహుశజాతి కంపెనీల సహకారంతో మన దేశం పారిశ్రామికవంత మౌతుందా?

* సామ్రాజ్యవాదుల సహాయం మన ప్రజలకు సంక్షేమాన్ని సమకూరుస్తుందా?

* పెట్టుబడిదారీ పంధాతో దేశం పురోగమిస్తుందా?

ఇవీ, ఇలాంటివి మనకు ప్రశ్నలు కావాలి. సమాధానం వెతుక్కోవాలి. ఈ ఘటన మనలో ఈ ఆలోచనలను సహితం రేగగొట్టాలి. కారే కన్నీటితో, ఈ సమస్యపట్ల మన నిర్లిప్తతను కడిగివేయాలి. *

భోపాల్లోని అమెరికన్ బహుశజాతి కంపెనీ

విషవాయువుకు బలైన అభిగ్యుల శవాలు

ప్రజాశక్తి ప్రెస్, విజయవాడలో ముద్రింపబడి, సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ పజాన నందూరి ప్రసాదరావుచే విజయవాడ నుండి ప్రకటింపబడినది. ఎడిటర్ : నందూరి ప్రసాదరావు

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	KLVO/A 183
పుస్తకం పేరు	కౌటిల్య లాక్షం
తారీఖు	24/08/23
మొదట అట్ట	No
వెనుక అట్ట	No
మొత్తం పేజీలు	17
పెద్ద పైక పేజీలు	No
భాష పేజీలు	No
లేఖ పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Nandini
పేజీలు విడదీసినది	Nandini
స్కాన్ చేసినది	Nandini
పరీక్ష చేసినది	pragathi
నాణ్యత సరిచూసినది	
క్లెయింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
శుభ్రం	No
పరిస్థితి	good